

Petőfi-utak

Programkínálat

az NKA Petőfi 200
Ideiglenes Kollégium
csoportos diákutakat
támogató pályázatához

PETŐFI[®]
200

nka
Nemzeti Kulturális Alap

PETŐFI
IRODALMI
MÚZEUM

Petőfi
Kulturális
Ügynökség

Tartalom

1. EGER // 5

- 1.1. Dobó István Vármúzeum, Eger / 5

2. ÉSZAK-MAGYARORSZÁG ÉS FELVIDÉK // 10

- 2.1. Magyar Nemzeti Múzeum Palóc Múzeuma, Balassagyarmat / 10
- 2.2. Nógrádi Múzeum és Galéria, Losonc / 14
- 2.3. Füleki Vármúzeum, Fülek / 16
- 2.4. Gömör-Kishonti Múzeum, Rimaszombat / 19
- 2.5. Magyar Nemzeti Múzeum – Kubinyi Ferenc Múzeum, Szécsény / 22
- 2.6. Petőfi Irodalmi Múzeum – A Magyar Nyelv Múzeuma, Széphalom / 28

3. BALATON KÖRNYÉKE // 31

- 3.1. Jókai Mór Emlékház, Balatonfüred / 31
- 3.2. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa / 34
- 3.3. Deák Ferenc Emlékház, Kehidakustány / 37
- 3.4. Zichy Mihály Emlékház, Zala / 40

4. SZENTENDRE ÉS VIDÉKE // 42

- 4.1. Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre / 42
- 4.2. Monostori Erőd, Komárom / 48

5. NYÍREGYHÁZA // 51

- 5.1. Sóstói Múzeumfalu / 51

6. PÉCS // 63

- 6.1. Janus Pannonius Múzeum, Pécs / 63

7. KECSKEMÉT ÉS VIDÉKE // 67

- 7.1. Katona József Múzeum, Kecskemét / 67
- 7.2. Petőfi Szülőház és Emlékmúzeum, Kiskőrös / 71
- 7.3. Petőfi Sándor Emlékmúzeum, Szalkszentmárton / 75

8. VELENCEI-TÓ KÖRNYÉKE // 80

- 8.1. Vörösmarty Mihály Emlékház, Kápolnásnyék / 80
- 8.2. Vajda János Emlékház, Vál / 84

9. BUDAPEST // 86

- 9.1. Petőfi Irodalmi Múzeum / 86
- 9.2. Magyar Nemzeti Múzeum / 90
- 9.3. Evangélikus Országos Gyűjtemény / 94
- 9.4. Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet – Bajor Gizi Színészmúzeum / 97
- 9.5. Magyar Nemzeti Galéria / 101
- 9.6. Fiumei Úti Sírkert / 103

Tájékoztató a díjmentes vasúti utazás igénybevételének feltételeiről / 107

1. EGER

1.1. Dobó István Vármúzeum, Eger

cím: Ziffer Sándor Galéria, 3300 Eger, Kossuth Lajos u. 17.

honlap: <https://egrivar.hu/>

nyitvatartás: április 1-től október 31-ig 10:00–18:00, november 1-től március 31-ig hétfőnként zárva, más napokon 10:00–16:00.

kapcsolattartó: Földi Viktória; +36 30 726 8117; foldi.viktoria@egrivar.hu

Egerben 1949-ben hívták életre a Városi Múzeumot, ahová 1950-ben szállították be az egri ciszterci gimnázium és az Érseki Líceumi Múzeum gyűjteményét. Múzeumunk 1958-ban, a várba költözköztetésekor vette fel Dobó István nevét, és nyitotta meg első kiállítását. Az intézmény történeti, néprajzi, képzőművészeti, iparművészeti, irodalomtörténeti és régészeti gyűjteményekkel és adattárakkal rendelkezik.

Az egri vár területén lévő kiállítóhelyeinken régészeti, néprajzi, történeti és hadtörténeti kiállítások várják a látogatókat. A Képzőművészeti gyűjtemény legszebb darabjai a múzeumhoz tartozó Ziffer Sándor Galériában kerülnek bemutatásra. A Gárdonyi Géza Emlékház pedig becses irodalomtörténeti emlékeket őriz.

A kiállításokhoz, az egri vár történetéhez és Gárdonyi hallhatatlan művéhez, az *Egri Csillagok*hoz kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozások sora segíti a gyermekeket, osztálykirándulókat a magyar történelem, irodalom és néprajz megismerésében.

A múzeumnak otthont adó vár műemléki rekonstrukciója kisebb nagyobb megcsinálásokkal az 1960-as évek óta folyamatos. A látogatók számára a megújult földalatti kasszárnya- és ágyútermek, a szűk aknafigyelő folyosók meglátogatása jelenthet különleges élményt. Az egri vár 2014 óta Nemzeti Emlékhely. A tárlatok mellett a várvédők egykori életéről szóló vezetések, és hagyományőrző bemutatók várják a látogatókat.

A Petőfi-emlékévhöz kapcsolódó kiállítás:

Érzelmek hullámhosszán. Petőfi Sándor költői világa és a romantika festészete Magyarországon 1820–1870

A kiállítás elérhetősége: 2022. november 1. – 2023. április 30.

A kiállítás honlapja: <https://egrivar.hu/hu/kiallitasok-22/tagintezmenyek/c/ziffer-san-dor-galeria>

A kiállítás akadálymentessége: A kiállítás két szinten helyezkedik el, a földszinti tér akadálymentesített, az emeleti nem.

Ajánlott korosztály: 8–18 éves

A reformkor legfontosabb művészeti irányzata és nemzeti felemelkedésünk egyik bázisa a romantika volt, így képzőművészeti gyűjteményünkben őrzött festményekből kiindulva és az ország közgyűjteményeire támaszkodva, mintegy 100 festményt bemutatva tárjuk a magyarországi romantikus festészet főbb trendjeit és főbb műveit – a népeletkép, orientalizmus, katasztrófafeképek, portré, polgári életkép, tájkép, allegória, mitológia műfajában – a látogatók és a diákok elé. A romantika a polgári átalakulás, de legfőképpen a nemzetté válás – nálunk elsősorban az Európán is átsöprő '48-as forradalmi hullám – szülötte, amely főleg a történelmi festészetben jutott kifejezésre. Ebben a történelmi közegben lett naggyá és lett tevőleges alakítója korának Petőfi Sándor.

Petőfi ugyan csak pár napot töltött 1844 februárjában Egerben, de barátokra, tisztelőkre talált itt Tárkányi Béla és Pájer Antal ifjú papköltők személyében, mely tisztelet éppen a festészetben manifesztálódott és kapott helyet múzeumunk gyűjteményében. A kispapok társaságában Petőfi felolvasta a város hősi múltja előtt tisztelgő versét (*Egri hangok*). A Szabadságharc után Tárkányi jó barátságot kötött az Egerben letelepedő Kovács Mihály festőművésszel, így valószínűsíthető, hogy közös lélekből születhetett meg az az allegóriába rejtett, halott fiút ábrázoló kis festmény 1850-ben, mely azon túl, hogy megidézi a forradalmár költőt, egyben az elfojtott fiatal magyar demokrácia ravataképe is – ezért választottuk kiállításunk vezérképévé.

Választható programok, foglalkozások:

1.1.1. „Tündérálom”. Irodalmi művek összehasonlítása azok képi adaptációival.

Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 60 perc

A program/foglalkozás ára: 4500 Ft/fő (kiállítás megtekintése tárlatvezetéssel, múzeumpedagógiai foglalkozással és foglalkoztatófüzettel + belépő az egri várba és az ott található 6 kiállításra)

A kiállítás számos lehetőséget kínál az irodalmi művek értelmezéséhez. A *Tündérálom* című múzeumi óra során Petőfi verseit hasonlítjuk össze azok különböző adaptációival. Székely Bertalannak Petőfi Sándor *Szeptember végén* és a *Tündérálom* című műveihez készített illusztrációit vizsgáljuk meg és vetjük össze a helyszínen, művészi tolmácsolásban meghallgatott versekkel. Elsősorban a versek képszerűségére hívjuk fel a figyelmet, összevetjük a tartalmi és formai elemeket, majd ezeknek párhuzamait megkeressük az illusztrációkon is.

A gyerekekkel folytatott párbeszéd során megtörténik a Petőfi mű értelmezése úgy, hogy a közösen kialakított következtetések egy újabb, a vers és a róla készült illusztráció melletti harmadik adaptációvá válnak. Nem csak tudásátadás zajlik, hanem egy kreatív kísérletbe, játékba is bevonjuk őket, melynek végeredményeként értelmezik, saját gondolatosságukkal újrafogalmazzák Petőfi műveinek üzenetét.

Ezt követően egy különleges kihívás elé állítjuk a diákokat. A játék során az eddig folyó műértelmezés inverziója zajlik majd. Több csapatra osztjuk a résztvevőket és arra biztatjuk őket, hogy válasszanak ki csapatonként két-két festményt. A feladat az lesz, hogy fogalmazzák meg, hogy költőként milyen hangulatú, témájú, érzelmi telítettségű verset írnának hozzá. A vers üzenetét is megfogalmazhatják.

Két múzeumpedagógiai segédanyag készül a tárlathoz. Egy foglalkoztató füzet otthoni feldolgozásra és Wordwall játékok a fő kulcsfogalmak ismertetéséhez.

1.1.2. Látva láttatni – parafrázis.

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 2x45 perc

A program/foglalkozás ára: 4500 Ft/fő (kiállítás megtekintése tárlatvezetéssel, múzeumpedagógiai foglalkozással és foglalkoztatófüzettel + belépő az egri várba és az ott található 6 kiállításra)

A kiállítás a reformkor kiemelkedő képzőművészeti stílusával, a romantikával ismerteti meg a foglalkozásra jelentkező diákcsoportokat. A műhelymunka során egy-egy festmény parafrázisát készíthetik el a diákok. A foglalkozás bevezető részében a látvány verbális megfogalmazására helyezzük a hangsúlyt. A választott képet életkortól függően fogalmazzák újjá és az eredeti mű tartalmi és formai jegyeit felhasználva alkotnak. A megidézés, a továbbgondolás, a saját képre fordítás új és az eredetivel kompatibilis művek létrehozását teszi lehetővé. A belső benyomások megfogalmazásától a műfaj, az alapanyag, a technika kérdésein keresztül a kompozíció részletes elemzése következik, majd a szín- és a vonalhasználatot is kiértékeljük a résztvevő csoportokhoz és korosztályokhoz alkalmazkodva.

A foglalkozás két helyszínen zajlik. Az első rész a kiállítótérben, (Ziffer Sándor Galéria) a második a múzeumpedagógiai foglalkoztatóban (Várműhely).

Két múzeumpedagógiai segédanyag készül a diákok és pedagógusok számára. Egy foglalkoztató füzet otthoni feldolgozásra és Wordwall játékok a fő kulcsfogalmak ismertetéséhez.

1.1.3. Kiállítás megtekintése tárlatvezetéssel

Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 45 perc

A program/foglalkozás ára: 3700 Ft/fő

A kiállítás megtekintése tárlatvezetéssel, foglalkoztatófüzettel, valamint belépőjegy az egri várba, és az ott található 6 kiállításra.

További programlehetőségek: Fegyver- és viselet bemutatók megtekintése az egri várban, séta a várban, Gárdonyi Géza Emlékház és Kert

Javasolt étterem: Unicornis Étterem, 3300 Eger, Dr. Hibay Károly utca 2.

Javasolt szálláshelyek: Hotel Unicornis, 3300 Eger, Dr. Hibay Károly utca 2.; Wigner Kolégium, 3300 Eger, II. Rákóczi Ferenc út 2.; Sulila Ifjúsági és Diákszálló, 3300 Eger, Servita út 23.

2. ÉSZAK-MAGYARORSZÁG ÉS FELVIDÉK

A Magyar Nemzeti Múzeum a magyar nemzet múzeumaként a trianoni országhatáron átnyúló Petőfi kiállítás-láncolatot hoz létre a költő születésének 200. jubileuma alkalmából, amely így módon a Petőfi alakjából és életéből lesűrhető Kárpát-medencei összetartozást képviseli. A Magyar Nemzeti Múzeum két határmenti tagintézménye és a három délszlovákiai múzeum összefogása Petőfi magyar mivoltára és szlovák származására is utal. Az egyes helyszínekből összeálló komplex kiállítás Petőfi 1840-es évekbeli, térségünkben megvalósult utazására alapozva készült és olyan múzeumi utazást kínál a látogatóknak, amely láncolata révén föltárja Nógrád és Gömör szépségeit, részelteti benne a láncolatot felkeresőket, Petőfi verseken át bevarázsolja a résztvevőket a 19. század első felének természetközeli életmódjába, az ember heroikus, életigénylő hivatásába.

2.1. Magyar Nemzeti Múzeum Palóc Múzeuma, Balassagyarmat

cím: 2660 Balassagyarmat, Palóc liget 1.

honlap: www.palocmuzeum.hu

nyitvatartás: kedd-szombat: 9:00–17:00 (téli időszakban 9:00–16:00); vasárnap, hétfő: zárva

kapcsolattartó: Gulden Emese művelődésszervező; emese.gulden@palocmuzeum.hu; +36 35 300 168/14-es mellék

Nagy Iván történésznek köszönhetően jött létre a Nógrád vármegyei Múzeumi Társulat 1891. március 15-én Balassagyarmaton. Az alapítást követő néhány hónap alatt olyan jelentős mennyiségű tárgy gyűlt össze, hogy az azóta lebontott Nemzeti Iskola egyik tágas termében kiállítást rendezhettek. A nagy mennyiségű tárgy elhelyezésére a Nemzeti Iskola terme egy idő után már nem volt elegendő. A múzeum építéséhez 1914. március 6-án kezdtek hozzá, végül a múzeum a nyilvánosság előtt 1931. november 29-én nyílt meg. A múze-

um fő kutatási területei a népművészet, ezen belül a textil és a viselet, a népi vallásosság, népi írásosság, valamint a szokások és hagyományok, valamint a palócok néprajzi vizsgálata. A múzeum jelentős néprajzi gyűjteménnyel rendelkezik; kiemelkedik a textil és viselet-, a pásztor-, és a népi vallásosság tárgyi gyűjteménye.

A múzeum állandó kiállításai: Bölcsőtől a sírig. Paraszti ünnepek és hétköznapiak Nógrád megyében; Tudós köznemesi könyvtár – Nemzeti történelmünk tüköre; Szabadtéri néprajzi gyűjtemény – Palóc Fundus; Látványtár – Tanulmányi raktár; Madách Emlékszooba.

A Petőfi-emlékéhez kapcsolódó kiállítás:

Petőfi Sándor kultusza Magyarországon

A kiállítás elérhetősége: 2022. október 1. – 2023. október 31.

A kiállítás honlapja: –

A kiállítás akadálymentessége: nem akadálymentes

Ajánlott korosztály: 6–18 éves

A balassagyarmati tárlat Petőfi művei – *Úti jegyzetek* (1845) és *Úti levelek Kerényi Frigyeshez* (1847) – alapján kíséri végig a költő aszódi, felvidéki, palócföldi, balassagyarmati kapcsolatait, ihletadó élményvilágát a múzeum gyűjteményeiben található tárgyi, fotó és dokumentum anyagok bemutatásával. A kiállítás másik vonalát Petőfi Sándor magyarországi kultusztörténete adja: a költő és kora 19. századon túlnyúló, közelmúltbeli és jelenkori értelmezéseinek középpontba állítása. A tárlatban kiemelt szerepet kap Petőfinek, életművének, művészetének és korának utóélete, valamint megjelenése az emlékezetkultúrában, a képzőművészetben és a folklórban.

A kiállítás képzőművészeti anyagát egykori balassagyarmati művészek és Bella Zsuzsanna, Bihari Andrea, Bihari Puhl Levente palóc tárgyú festményei és Petőfi műveihez készült illusztrációi adják. A néprajzi gyűjteményből pedig olyan népművészeti tárgyak, viseleti darabok (pl. ludányi főkötő – aminél szebbet Petőfi nem látott, és ilyen szánt jövődöbeli-jének) láthatók, amelyek megjelennek verseiben, prózai műveiben.

A tárlathoz kapcsolódva 2022 tavaszán gyermekrajzpályázat meghirdetésére került sor Balassagyarmat és a környék településeinek iskolái számára „Miről mesélnek nekünk Petőfi versei?” címmel; a beérkezett pályaművekből válogatás kerül a kiállításba.

Választható programok, foglalkozások:

2.1.1. „Lelkem jó anyám” – néprajzi felfedezések

Ajánlott korosztály: 1–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen, ha a csoporton belüli létszámuk nem haladja meg a 4 főt

A program/foglalkozás időtartama: 45 perc

A program/foglalkozás ára: 3200 Ft (belépőjegy, foglalkozás, segédanyagok)

A konyha, a láda, a tyúk, a tojás, a kendermag, a kemence és a kenyér. Mit jelenthet hazakerkezni a szülői házba? Mitől érezzük otthonnak az otthonunkat?

A múzeum állandó kiállítását és szabadtéri múzeumát bejárva ismerkedünk meg az *Anyám tyúkjá* és a *Fekete kenyér* című versekben ábrázolt régi világgal, hangulattal, hétköznapiakkal, eszközökkel, tárgyakkal. Bekukkantunk a régi lakóházba, s közben értelmet nyernek azok a szavak, kifejezések is, amelyeket a népmesékből is jól ismerhetünk. Párhuzamokat keresünk a múlt és jelen családjai, otthonai között. A foglalkozáshoz a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelő mozgásos, eszközös és szabályjátékokat választunk.

2.1.2. János vitéz – dramatikus múzeumpedagógiai foglalkozás

Ajánlott korosztály: 3–8. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen, ha a csoporton belüli létszámuk nem haladja meg a 4 főt

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 3200 Ft (belépőjegy, foglalkozás, segédanyagok)

A foglalkozás keretét Petőfi Sándor *János vitéz* című verses meséje adja. A résztvevő gyerekek a múzeumi környezet láttán könnyedén visszaröplenek a múltba, s a mesék világában érezhetik magukat. Hangoskönyv segítségével felidézzük az irodalmi mű egyes fejezeteit, dramatizáljuk a történeteket, s egy szerepjáték keretében a gyerekek végigjárhatják Kukoricza Jancsi fejlődéstörténetét: a juhászbojtságtól a János vitéz név elnyerésén át egészen addig, amíg Tündérország fejedelme lesz. A foglalkozás menete úgy alakul, mint Jancsi sorsa, próbákat kell kiállni a gyerekeknek, hogy elérjék céljukat.

2.1.3. „Emlékkönybe” – kreatív játék

Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen, ha a csoporton belüli létszámuk nem haladja meg a 4 főt

A program/foglalkozás időtartama: 60 perc

A program/foglalkozás ára: 3200 Ft (belépőjegy, foglalkozás, segédanyagok)

Milyen volt az intim családi szféra és a társaság közötti kapcsolattartás a 19. században? Miféle szépen csengő emlékkeresetek, rajzolt vagy festett képek kerültek a díszes könyvecskek lapjaira?

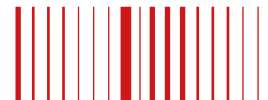
Az emlékkönyv először főúri, azután nemesi és polgári családok körében volt divat, de ma is ott lapul majd minden nagymama fiókjában. Sárguló lapjairól könnyes szemmel olvassák osztálytársak, jó barátok, családtagok szépen formált betűkkel írt, esetleg virágdíszektől körülövezett vagy iniciáléval kezdett verses bejegyzéseit. Életútjuk jóval későbbi szakaszain időnként kézbe vették, emlékeiket újraidézték, esetleg gyermekeiknek, unokáiknak is megmutatták. Petőfi idejében a férfiaknak is volt ilyen rekvizituma.

A diákok „belelapozhatnak” néhány régi emlékkönyvre, majd kitanulván a könyvkötő mesterséget, a maguk készíttette könyvecskébe régi tollszárral belemásolhatják Petőfi híres emlékkeresetszerűjét, vagy saját szép gondolataikat.

További programlehetőségek: Madách Imre Emlékszoba, Palóc Ház szabadtéri gyűjtemény, Jánossy Képtár, Pannónia Motorkerékpár Múzeum, Nyírjesi Fűvészkert és Vadaspark, Madách Imre emlékház Csesztve, Mikszáth Kálmán Emlékház Horpács

Javasolt étterem: Svej Vendéglő Balassagyarmat, Szabó Lőrinc u. 16.; Trattoria Dolce Vita – Olasz Étterem és Pizzeria Balassagyarmat, Thököly u. 20.

Javasolt szálláshelyek: –

2.2. Nógrádi Múzeum és Galéria, Losonc

cím: Novohradské muzeum a galeria Kubinyiho namestie č. 3. 984 01 Lučenec

honlap: www.nmg.sk

nyitvatartás: hétfő–péntek: 9:00–17:00; szombat–vasárnap: 14:00–17:00

kapcsolattartó: Németh Bozó Andrea; +421 47 43 32 397; +421 907 871 285;

nemeth.bozo@nmg.sk; Illés Zoltán; +421 47 43 502; +421 917 425 161; illes@nmg.sk

A Nógrádi Múzeum és Galéria hatásköre elsősorban a történelmi Nógrád megye szlovákiai részére terjed ki, a régió régészeti, történeti, néprajzi, képzőművészeti és kis mértékben természettudományi nevezetességeinek feltérképezésére, kutatására és bemutatására irányul.

Gyűjteményében szereplő régészeti, történeti, néprajzi és képzőművészeti műtárgyak száma meghaladja a 34 ezret. Kiemelten meg kell említenünk népi kerámia, zománc, és történeti üveggyűjteményét, művészeti kollekciója pedig a nógrádi művészek alkotómunkájának feltérképezésén túl igen jelentős kortárs kerámia és akvarell gyűjteménnyel büszkélkedhet. Működéséhez szorosan kapcsolódik két nemzetközi volumenű rendezvény: 1989-től évente rendezi meg a Losonc – Kálnó Nemzetközi Kerámia Szimpóziumot, 1983-tól háromévente pedig az Akvarell Triennálét.

A Petőfi-émlékéhez kapcsolódó kiállítás:

PETŐFI 200 - A Lánglelkű költő

A kiállítás elérhetősége: 2023. március – 2023. október

A kiállítás honlapja: www.nmg.sk

A kiállítás akadálymentessége: nem akadálymentes

Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam

A kiállítás korunk technikai eszközeivel és látványával mutatja be Petőfi 1845-ös felföldi utazásának azon szeletét, amely elsősorban losonci tartózkodásával hozható összefüggésbe. Címadó mottója utal Petőfi költészetében ihletadó alapfogalomként megjelenő SZERELM tematikájára, amely losonci tartózkodásában is kiemelt szerepet kapott, erre utal két Losoncon írt verse 1845. június 14–22. között: „P...y Vilma kisasszonyhoz” és „A varróleány”. A kiállításához szükséges információkat mind interaktív multimediális eszközök, mind pedig információs panelek segítségével közvetítjük, amelyek magyar és szlovák nyelven lesznek hozzáférhetőek. A költő által írt idevágó feljegyzések részleteit auditív módon is meghallgathatják a látogatók.

A losonci téma szervesen illeszkedik utazása többi állomásának vonalába, ezért az említett losonci színhely mellett felvázoljuk utazásának helyszíneit, kiemelt tekintettel a Nógrád megyei helyszíneket a vonatkozó alapinformációkkal és idézetekkel, látványelemekkel egy interaktív táblán megjelenő térkép segítségével.

Választható programok, foglalkozások:

2.2.1. Kalandos Petőfi

Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 30–45 perc

A program/foglalkozás ára: 5 EUR/fő

A múzeumpedagógiai foglalkozás fő témája: Petőfi utazásai a Felföldön, elsősorban Losonc vidékére fókuszálva. A feladatok elsősorban Petőfi utazásaival, látogatott helyszíneivel kapcsolatosak, valamint az utazásai során megélt élményeit, emberi kapcsolatait érintik. Ezeket teszik érzékelhetőbbé a kiállításon szereplő korabeli ruhadarabok is (utazóköpeny, főkötő, korabeli női ruha másolatai), amelyek némelyikét fel is próbálhatják és amelyek eszközül szolgálnak a feladatok során is.

Személyes kapcsolatait verseihez és úti jegyzeteihez kötődő feladatokkal fogjuk megközelíteni.

Foglalkoztató füzet segítségével sorra vesszük azokat a motívumokat (tárgyakat, személyeket, jeleneteket, hangulatokat, Petőfinek a szerelemhez, házassághoz való viszonyát stb.), amelyek Petőfi losonci tartózkodásához kapcsolódnak, akár a fennmaradt idevágó narratív forrásokban is felbukkannak. Az egyes motívumokhoz olyan feladatok kapcsolódnak, amelyek segítenek a tanulónak abban, hogy rögzítsék és elmélyítsék a kiállítás tartalmi mondanivalóját, tudják azokat kontextusban is értelmezni.

2.2.2. A kiállítás megtekintése tárlatvezetéssel

Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 30 perc

A program/foglalkozás ára: 2 EUR/fő

További programlehetőségek: –

Javasolt étterem: Reštaurácia Monikin dvor / Monika udvara étterem Lučenec (Losonc), Hviezdoslavova 1075/1; Dvor u Jozefa / Jozef udvara Lučenec, Kármána 4 / Losonc, Kármán u. 4.

Javasolt szálláshelyek: Hotel Pelikán Lučenec/Losonc, Vajanského 2928/13; Hotel Slovan Lučenec, Železničná 25 / Losonc, Vasúti u. 25.

2.3. Füleki Vármúzeum, Fülek

cím: 986 01 Fülek, Fő u. 14,

honlap: www.fulekivar.sk

nyitvatartás: hétfő–vasárnap: 10:00–18:00 (március 15. – október 31.); hétfő–vasárnap: 8:00–16:00 (november 1. – november 15.)

kapcsolattartó: Illés Gábor; +421 950 596 501; illeshazy.gabor@gmail.com

A Füleki Vármúzeum kezeli a városban lévő múzeumi intézményeket; igazgatása alá tartozik a füleki vár, a Városi Honismereti Múzeum, a Nógrádi Turisztikai Információs Központ és a Városi Könyvtár. A Vármúzeum 2008 augusztusában nyitotta meg a vár ötemeletes reneszánsz ágyútoronyában – az ún. Bebek-toronyban – „A füleki vár évszázadai” című tárlatot, amely végigvezeti a látogatót a vár és a város történelmén, egészen az őskortól az első írásos emléken keresztül (1242) a vár 1682-es lerombolásáig. Bemutatásra kerülnek itt a vár területéről származó rézkori leletek, középkori és kora újkori kályhacsempék, díszes kerámiák, a vár eredeti kulcsai, fémszerszámok és fegyverek, használati tárgyak, valamint

a 39 éves török uralom idejéből származó keleti eredetű tárgyak is. Az érdeklődők betekinhetnek a vár több évszázados történetébe, lakóinak egykori életébe, a régmúlt csaták világába, míg az újonnan kialakított régészeti tanösvényen áthaladva lehetőségük nyílik betérni az ún. kézműves házba, ahol a korabeli füleki kézművesség műhelyei táru-
l-
nak a látogatók elé.

A Városi Honismereti Múzeumban, amely a 19. és a 20. század fordulóján épült vigadóban működik, „A füleki pálmától a világhírű kakasig” című tárlat várja az ideérkezőket, amely a vár pusztulásától az 1960-as évekig követi végig a település történetét, kiemelve főként a helyi zománcüzem hagyományait.

A Petőfi-emlékéhez kapcsolódó kiállítás:

Lássa, kedves öcsém – zo Slovákia vŕecko vystane, eŕte aj magyar kŕltŕ [Látja, kedves öcsém – egy szlovákból minden kitelik, még az is hogy magyar kŕltŕ legyen]

A kiállítás elérhetősége: 2023. március 15. – 2023. szeptember 3.

A kiállítás honlapja: www.fulekivar.sk

A kiállítás akadálymentessége: nem akadálymentes

Ajánlott korosztály: 3–12. évfolyam

A Füleki Vármúzeum szlovákiai helyszínként csatlakozik a Petőfi Sándor, vagy ahogy latin nyelven kiállított anyakönyvi kivonatában szerepel Alexander Petrovics születésének 200. évfordulója kapcsán megvalósult kiállításlánchoz, és az intézmény munkatársainak szlováknyelv-ismeretéből adódó pozíciója jó lehetőséget kínál a költőóriás és szabadságharcos szlovák vonatkozásainak megvizsgálására.

A füleki tárlat 6 tematikus egységen keresztül mutatja be Petőfi Sándor származásával és a szlováksággal való viszonyát, illetve utóéletét a szlovák köztudatban és oktatásban, valamint Fülek meglátogatásának körülményeit és a város korabeli képét.

Választható programok, foglalkozások:

2.3.1. A füleki vár kincsei

Ajánlott korosztály: 3–8. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 25–30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 45 perc

A program/foglalkozás ára: 3 EUR/fő (belépőjegy és múzeumpedagógiai foglalkozás)

A füleki kiállítást egy kincskereső játékkal egészítjük ki, amely végigvezeti a gyermekeket a kiállítás egyes részein. Elsődleges szempont, hogy a feladatoknak a kiállítás ne csak helyszínként szolgáljon, hanem kornak megfelelő információforrásként.

A játék során felhasználásra kerülnek a 19. századi polgári és paraszti életforma tárgyai-
nak másolatai, de segítségül hívjuk a 21. századi eszközöket is (érintőképernyős számító-
gépek, az interaktív táblán Magyarország multimediális térképe, mely Petőfi utazásainak
helyszíneit mutatja be, tablet, különböző hangfelvételek, QR kódok). A résztvevő gyerme-
kek megismerik a korabeli eszközök funkcióit, megnevezéseit, Petőfi életével kapcsolatos
érdekes információkat, a történeti Magyarország 19. századi etnikai képét, valamint Fülek
korabeli arculatát.

2.3.2. A kiállítás megtekintése tárlatvezetéssel

Ajánlott korosztály: 3–8. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 45 perc

A program/foglalkozás ára: 2 EUR/fő

További programlehetőségek: Berchtold-kastély, Koháry-kúria, római katolikus templom
és kolostor

Javasolt étterem: BEBEK Panzió és Étterem Podhradská 18., 986 01 Fil'akovo; Restaurant
Victory Biskupická 46., 986 01 Fil'akovo; Kállai Pincészet és Panzió Šávoľská cesta, 986 01
Fil'akovo

Javasolt szálláshelyek: –

2.4. Gömör-Kishonti Múzeum, Rimaszombat

cím: Námestie M. Tompu 14/5. 979 01 Rimavská Sobota

honlap: <https://gmmuzeum.sk/hu/>

nyitvatartás: Nyári idény (június 1. – szeptember 30.): kedd–péntek: 9:00–18:00;
szombat–vasárnap: 13:00–18:00; Téli idény (október 1. – május 31.): kedd–péntek:
9:00–17:00; szombat–vasárnap: 13:00–17:00

kapcsolattartó: Kerényi Éva; adamova@gmmuzeum.sk

Az intézmény története egészen az 1882. szeptember 3-án megnyitott Gömörmegyei művé-
szeti és régészeti kiállításig nyúlik vissza, amely egyrészt lerakta a későbbi múzeum alapjait,
másrészt ekkor alapították meg a Gömörmegyei Múzeumegyesületet. A legelső ajándékozó
a budapesti székhelyű Petőfi-szoborbizottság volt, mely 1874-ben egy Petőfi Sándort élet-
nagyságnál nagyobb méretben ábrázoló gipsz szobrot ajándékozott az intézménynek. A Gö-
mörmegyei Múzeum alapítója és első igazgatója Fábry János volt. A gyűjtemény 1910-ben
költözött jelenlegi helyére, az egykor tűzérsegi kaszárnyaként szolgált, 1850-ben épült klasz-
szicista épületbe. Az intézmény első állandó kiállítása is ebben az épületben nyílt meg,
1913. május 18-án. Azóta az intézmény fő feladata a gömör-kishonti régió természeti, törté-
nelmi, néprajzi, régészeti és művészeti jellegzetességeinek dokumentálása.

A Petőfi-emlékéhez kapcsolódó kiállítás:

„Petőfi 200 – Gömör olyan, mint Magyarország kicsiben”

A kiállítás elérhetősége: 2023. március 20. – 2023. október 31.

A kiállítás honlapja: –

A kiállítás akadálymentessége: nem akadálymentes

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Petőfi Sándor nyíltan vallotta: Gömör olyan, mint Magyarország kicsiben. A jubileumi kiállí-
tás rimaszombati láncszeme a „Barátság” témakörére fókuszál, s Petőfi Sándornak Gömör-
höz fűződő barátait, költőtársait eleveníti fel a látogatók előtt. A tárlat múzeumi színtere
Petőfi 1845-ös *Úti jegyzeteit* és 1847-es Kerényi Frigyeshez írt leveleit veszi alapul, s mint-
egy annak főbb gömöri állomásait szimbolikus, korabeli tárgyakkal, naplószerű idézeteket
alkalmazva prezentálja a nagyközönség számára. A kiállítás modern látványelemekkel
igyekszik megismertetni a látogatókat a költő gömöri mindennapjaival és bemutatni annak
baj- és kortársait (Arany, Tompa) korabeli ikonikus műtárgyakon keresztül. A tárlat érinti
az 1840-es évek főbb történelmi eseményeit, az 1848–49-es szabadságharcot, melyben
Petőfi hősi halált halt, s a forradalom bukása kortársai életét is megpecsételte. Bemutatja
továbbá az azt követő intenzív Petőfi-kultuszt.

Választható programok, foglalkozások:

2.4.1. Live History – Élő történelem

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 45 perc

A program/foglalkozás ára: 8 EUR/fő

A program fő múzeumpedagógiai vonulata a történelem játékos előadása a múzeum tárlatvezetőinek koordinálásával, Petőfi és kortársainak színészek általi megszemélyesítésével, korabeli Petőfi-idézeteket és verseket alkalmazva, vagy a gyerekközönség közvetlen bevonásával egy-egy szereplőt megszemélyesítve a költő gömöri életeseeményeinek bemutatására fókuszálva. A múzeumpedagógiai foglalkozások nélkülözhetetlen kellékei a korabeli kosztümök és kísérőtárgyak, mint egy ikonikus 19. századi férfi útiköpeny, Petőfi pipaszára, Tompa papi köntöse, Kerényi kalapja, egy nagy méretű pop-up szétnyitható képes útikönyv, eredeti levelek nemes másolatai), melyekkel a gyerekközönség közvetlen kapcsolatba kerülhet, megismerve általuk Petőfi gömöri barátait és kalandjait.

A tárlatot múzeumpedagógiai játékfűzet (rejtvényes leporello) kíséri, melyben a tárlathoz kapcsolódó fejtörők szerepelnek. A kiállítás egyik virtuális látványeleme egy interaktív tábla, amelyben nemcsak Petőfi egész felvidéki útját tudják végigkísérni a látogatók, hanem játékos kvíz is megtalálható lenne az egyes helyszínekre és szereplőkre fókuszálva.

2.4.2. A kiállítás megtekintése tárlatvezetéssel

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 45 perc

A program/foglalkozás ára: 2 EUR/fő

További programlehetőségek: –

Javasolt étterem: Pizzeria Palazzo, Halász utca 2847. Rimaszombat

Javasolt szálláshelyek: Csillagház – egyházi panzió és konferenciaközpont, Daxner utca 36. Rimaszombat

2.5. Magyar Nemzeti Múzeum – Kubinyi Ferenc Múzeum, Szécsény

cím: Szécsény, Ady Endre u. 7.

honlap: www.kubinyimuzeum.hu

nyitvatartás: kedd–vasárnap: 10:00–16:00; Nyári időszakban: kedd–csütörtök:

10:00–16:00; péntek–vasárnap: 10:00–18:00;

kapcsolattartó: Dr. Limbacher Gábor múzeumigazgató; +36 20 969 6305; Smelkó István múzeumpedagógus; +36 70 778 5035; kubinyi.muzeum@gmail.com

A Kubinyi Ferenc Múzeum Magyarország trianoni határának északi peremén helyezkedik el, Szécsény történelmi járásszékhely szívében; a középkori eredetű várkastély majd végvár és a XVIII. század közepén részben ezekre épült barokk kastélyban. Forgách Zsigmond szécsényi várkapitánynak, Magyarország nádorának egykori birtoka, majd II. Koháry István országbíró zálogbirtoka, akitől a Forgáchok visszaváltották. A Rákóczi-szabadságharc szécsényi országgyűlésének (1705) történelmi emlékhelye a szomszédos ferences kolostorral együtt. 1846-ban a kastélyt Pulszky Ferenc vásárolta meg, aki negyedszázadon át a Magyar Nemzeti Múzeumot igazgatta. Utolsó magántulajdonosa 1943-tól báró Lipthay Béla és herceg Oescalchi Eugénie voltak. Mind a szécsényi uradalom, mind a Trianon előtti szécsényi járás túlnyúltak a mai országhatáron.

A múzeumnak helyet adó Forgách–Lipthay-kastély a vidéki barokk építészet egyik remeke. Az épület tartalmazza a középkori várkastély részleteit, a bástyák és a park gypszönyege alatti maradványok pedig a török elleni végvárat. A múzeum Szécsény szívében, gyönyörű környezetben helyezkedik el. Állandó kiállításai Nógrád megye őskorát, várait, a török időt, Rákóczi államát mutatja be, és megtekinthető a 19. századi női lakosztály, valamint a kastélytörténeti és vadászati kiállítás is. Szép barokk teremben látható a múzeum látványtára

bútorokkal és képzőművészeti alkotásokkal. Legrangosabb festménye Szinyei Merse Pál: *Virágzó almafák* című alkotása, amelyet Mikszáth Kálmán vásárolt meg a horpácsi kúriájába 1904-ben. A nyugati bástyában *Panoráma* kiállítás látható.

A Petőfi-emlékéhez kapcsolódó kiállítás:

Petőfi és Rákóczi. A költő szabadságszemlélete, haza- és nemzet-felfogása, megjelenése a hagyományban

A kiállítás elérhetősége: 2022. október 3. – 2023. október 31.

A kiállítás honlapja: –

A kiállítás akadálymentessége: akadálymentes

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Petőfi Sándor „Rákóczi” című versében a fejedelem, mint „hazánknak szentje, szabadság vezére, sötét éjben fényes csillagunk” jelenik meg. A rimaszombati, füleki, losonci, balassagyarmati és szécsényi múzeum országhatáron átnyúló összefogásával létrehozott kiállítás-láncolat szécsényi láncszemének vezérfonala Petőfi életfordulóit mutatja be a hagyományokon keresztül, valamint Rákóczival való kapcsolata szemszögéből. Megjelennek a korszak és Petőfi életútjának Szécsény-térségi vonatkozásai.

A Petőfi versekkel illusztrált témaegységek az alábbiak:

1. Petőfi Sándor születése a ténytörténetben és a néphagyományban
2. Petőfi házasságkötése
3. Petőfi és Rákóczi
4. – „Nem vagyok én Nap...” – Ferenczy Teréz, a szécsényi költő kortárs bemutatása
5. A haza és a nemzet megjelenése Petőfi műveiben
6. Petőfi és Rákóczi utolsó életfordulója. Madách Imre „Petőfi sírján” című verse

Választható programok, foglalkozások:

2.5.1. Petőfi utazásai a Felföldön

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 20 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 60–80 perc

A program/foglalkozás ára: 3200 Ft/fő (belépőjegy, múzeumpedagógiai foglalkozás, kiállításvezető)

Feladatlapos foglalkozás, mely elsősorban Petőfi utazásaival, látogatott helyszíneivel kapcsolatos, valamint az utazásai során megélt emberi kapcsolatait érinti. A múzeumpedagógiai feladatlap része a kiállítás néhány eleme, például a születést jelképező bölcső, a palóc népi kultúra és Petőfi kapcsolata (a ludányi főköttő révén) a szekér az utazás szimbóluma, valamint a koporsó a halál az elmúlás leképezése. Petőfi esetében azonban a koporsó üres, ahogyan a nép Rákóczi halálát sem hitte, és várta vissza, hogy felszabadítsa a hazát és a népet.

2.5.2. Petőfi és Rákóczi

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 20 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen
A program/foglalkozás időtartama: 60–80 perc
A program/foglalkozás ára: 3200 Ft/fő (belépőjegy, múzeumpedagógiai foglalkozás, kiállításvezető)

Vetített képes, interaktív foglalkozás a diákokkal a magyar haza, nemzet és ország fogalmáról, hogy mit jelentett ez Petőfi idejében, és mit a trianoni döntést követően; a szabadság fogalmáról, hogy mi a tartalma a történelem folyamán, illetve a kereszténységben, és mi Petőfinél.

2.5.3. Az emberi élet fordulói és Petőfi születése, házasságkötése, halála

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 20 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen
A program/foglalkozás időtartama: 60–80 perc
A program/foglalkozás ára: 3200 Ft/fő (belépőjegy, múzeumpedagógiai foglalkozás, kiállításvezető)

Vetített képes, interaktív foglalkozás a diákokkal az emberi élet fordulóiról, születés, házasságkötés, halál csomópontokról a népi kultúrában, kiemelkedő történelmi nagyjainknál és külön Petőfi Sándornál. Demográfia, világkép, életmód egykor és ma. Miért volt Petőfi korában csak egyházi anyakönyvezés, és miért dominál ma a polgári?

2.5.4. Nógrádi várak

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 20 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen
A program/foglalkozás időtartama: 60–80 perc
A program/foglalkozás ára: 3200 Ft/fő (belépőjegy, múzeumpedagógiai foglalkozás, kiállításvezető)

A virtuális kiállítási részben, Petőfi utazásai során felkeresett nógrádi várakat mutatunk be, régészeti történeti emlékek vonatkozásaiban, interaktív formában. A gyerekek feladatlap kitöltése során ismerkednek meg Petőfi és a nógrádi várak kapcsolatával.

2.5.5. Nógrádi utakon

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 20 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen
A program/foglalkozás időtartama: 60–80 perc
A program/foglalkozás ára: 3200 Ft/fő (belépőjegy, múzeumpedagógiai foglalkozás, kiállításvezető)

Drámapedagógiai szerepjátékot és a kiállításához kapcsolódó két nyelven elkészített feladatlapot készítünk iskolásoknak, valamint családoknak. Az irányított helyzetgyakorlatok során eljátsszák, hogy hogyan utazott Petőfi, kivel beszélgetett, kivel találkozott szerintük, és hogyan ismerte meg a Palócföldet, és a palócföldi embereket.

2.5.6. Múzeumi Mozgó

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 20 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen
A program/foglalkozás időtartama: 60–80 perc
A program/foglalkozás ára: 3200 Ft/fő (belépőjegy, múzeumpedagógiai foglalkozás, kiállításvezető)

A kiállítás megtekintésének ideje alatt mozitermet, olvasósarkot és szelfipontot működtetünk. Ezek igénybe vehetők a látogatók számára. A vetítőterembe a diákcsoportok Petőfiről és Petőfi műveiről készült diafilmeket nézhetnek meg, melyet egy régi diavetítőn

játszunk le. A kiállításban kialakított olvasósarokban (hintaszékben) Petőfihez és kortársaihoz kapcsolódó könyvekben, kiadványokban, újságokban merülhet el az érdeklődő. A modern kor jegyében a kiállításban egy szelfipontot alakítottunk ki. Frottázs technikával készítünk a gyerekekkel kétfajta alkotást: az egyik Petőfi *Salgó* című versének kézirata, a második a salgói vár rajza. A frottázs olyan képzőművészeti technika, melynek során érdes vagy térbeli kiterjedéssel rendelkező felületre helyezett papír felületén grafittal, szénnel, zsírkrétával, krétával satöbbi végzett dörzsölés hatására a felületi egyenetlenségek leképeződnek és kiadják az eredeti formát.

2.5.7. A Rákóczi országgyűlés Szécsényben és a romhányi csata

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 20 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 45–60 perc

A program/foglalkozás ára: 3200 Ft/fő (belépőjegy, múzeumpedagógiai foglalkozás, kiállításvezető)

Állandó kiállításunk fókuszában a Rákóczi-szabadságharc két fontos, Nógrád megyében zajló eseménye áll: az 1705-ben Szécsényben megtartott országgyűlés, valamint az 1710 januárjában, Romhány és Érsekivadkert mezején lezajlott ütközetként ismert sorsdöntő csata. Az első terem Gács (ma Halič) várát idézi meg, ahol a fejedelemhez való csatlakozás eszméje megfogalmazódott. Nógrád vármegye egykori jegyzőjét, Ráday Pált, jegyesét Kajali Klárát és Ráday leendő apósát, Kajali Pál alakját mutatja be. A második terem a szécsényi országgyűlés eseményeit jeleníti meg, középpontjában az országgyűlés sátor-táborának makettjével, mely az egykori szemtanú, Csécsi János leírása alapján készült. A kiállítást a romhányi csata emlékére felállított terem zárja. Múzeumpedagógiai foglalkozás keretében a kiállításban elrejtett nem oda illő tárgyakat kell megtalálni a résztvevőknek. A foglalkozás második részében a romhányi csatát játsszuk el a kastély előtti parkban.

2.5.8. Petőfi túra Rákóczihoz

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 20 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

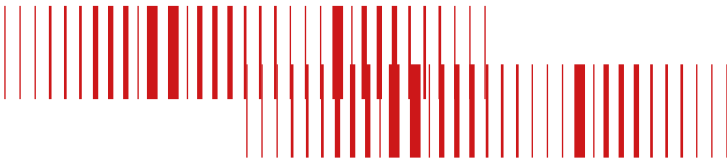
A program/foglalkozás időtartama: 45–60 perc

A program/foglalkozás ára: 3200 Ft/fő (belépőjegy, múzeumpedagógiai foglalkozás, kiállításvezető)

Ahogy Petőfi Sándor utazásai során fölkereste II. Rákóczi Ferenc emlékhelyeit, úgy mi is fölkeressük a diákokkal II. Rákóczi Ferenc szécsényi országgyűlésének helyszínét, a Borjú-

pástot. Közben versmaratont rendezünk, és közösen megtanuljuk Petőfi Sándor *Rákóczi* című versét. Fölosztjuk a diákok között a vers egyes részleteit, és az egészet az egymást váltó, közös versmondás fogja kiadni. Közben szemügyre vesszük a növény- és állatvilágot, és vallatóra fogjuk, hogy mely fajok léteztek és domináltak Rákóczi idejében, és melyek napjainkban. A történeti ökológia alapjain ismerkedünk a változások folyamataival is.

További programlehetőségek: középkori eredetű ferences templom és kolostor; Tűztorony
Javasolt éttermek: Bársony vendéglő Szécsény, Rákóczi út 97.; Gesztenyéskert vendéglő Szécsény, Rákóczi út 87.; Lepénytanya vendéglő Szécsény, Rákóczi út 67.
Javasolt szálláshelyek: Major Hotel és Apartmanház Szécsény, Salgótarjáni út 4.

2.6. Petőfi Irodalmi Múzeum – A Magyar Nyelv Múzeuma, Széphalom

cím: 3988 Sátoraljaújhely – Széphalom, Kazinczy u. 275.
honlap: <http://nyelvmuzeum.net/>
nyitvatartás: Téli nyitvatartás: november 1-től, 8:00–16:00; Nyári nyitvatartás: április 1-től, 9:00–17:00
kapcsolattartó: Nyíri Péter igazgató; nyiri.peter@nyelvmuzeum.hu

A világörökség részét képező tokaji kultúrtájon, Sátoraljaújhely tözsomszedságában, Széphalmon, a Kazinczy Emlékcsarnok és a Kazinczy család sírkertje mellett 2008 tavaszától egy újabb jelképes hely várja a látogatókat: a széphalmi mester egykori gyümölcsöskertje helyén felépült és megnyílt A Magyar Nyelv Múzeuma.

A Magyar Nyelv Múzeuma a Kazinczy Emlékcsarnokkal egységet alkotva, országos gyűjtőköri tematikus múzeum, hazánk egyetlen nyelvi múzeuma, Európában is egyedülálló létesítmény. Célja, hogy kulturális központ legyen, illetve küldetésének megfelelően tevékenyen részt vegyen a magyar (anyanyelvi) kultúra terjesztésében, a nemzeti hagyományok közvetítésében, ápolásában.

Bástya és hajlék. A nemzeti értékek őrzésének bástyája és otthon minden a nyelvében otthont kereső magyar embernek.

A kiállítások rendezése és rendezvények szervezése mellett a nyelvmúzeum szakmai tevékenységet, tudományos munkát is folytat. Feladatunk a Kazinczy-kultusz ápolása, a Kazinczyhoz és korához kötődő emlékek gyűjtése.

A Magyar Nyelv Múzeumát a Kazinczy Ferenc emlékpark veszi körül, mely 2020–2021-ben a kertfelújításnak köszönhetően még kellemesebb környezetben, új elemekkel kiegészítve várja a látogatókat, akik kellemes sétát tehetnek a megújult Kazinczy Emlékkertben, az Irodalmi herbáriumban szépirodalmi idézeteket olvashatnak a virágok és gyógynövények között.

A Petőfi-émlékéhez kapcsolódó kiállítás:

„Egész uton – hazafelé” Petőfi vándorlásai

A kiállítás elérhetősége: 2023. április 01. – 2023. december 31.
A kiállítás honlapja: www.nyelvmuzeum.net
A kiállítás akadálymentessége: igen
Ajánlott korosztály: 4–12. évfolyam

A Magyar Nyelv Múzeuma Petőfi-kiállítása a költő utazásaiba enged bepillantást az életrajz adatainak és az úti feljegyzéseknek a felhasználásával. Bemutatjuk a korszak utazási körülményeit, lehetőségeit (Petőfi gyalog, gyorsszekérrel, bárkán és vasúton is utazott), a kora-

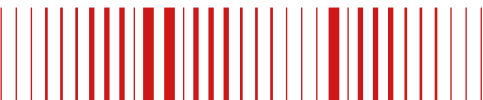
beli utazók számára rendelkezésre álló infrastruktúrát (szállások, csárdák). Megtudhatjuk, hogy a nemzeti kultúra mely emlékezhelyeit látogatta meg a költő; Petőfi jegyzeteivel és verseivel ezeknek az emlékezhelyeknek a státuszát megerősítette (Murány vára, Munkács vára, Kölcsey sírja Csekén, Kazinczy sírja Széphalmon), több esetben meghatározta és kijelölte. Petőfi úti jegyzeteiben saját személyiségét is továbbírja, árnyaltabban látjuk alkotói és emberi portréját. Az úti jegyzetek helytörténeti-művelődéstörténeti utazást kínálnak, megmutatják Petőfi érdeklődését, humorát, lendületességét, mai szóval: vagányságát. Miközben megismerjük a vagabund kalandot, élénk tárul a kor zseniális költője, a magyar világ minden rezdülésére figyelő és azt alakítani is akaró-tudó Petőfi. Egy interaktív térképen – minden fontos adattal – nyomon követhetők Petőfi utazásai, de a kiállítás mértéktartóan használja a multimédiás eszközöket, inkább a megtapasztalásra, valóságérzékelésre, játékosagra, a tárgyi környezetre épít.

Választható programok, foglalkozások:

2.6.1. „Egész uton – hazafelé” – Csavarogj Petőfivel!

Ajánlott korosztály: 7–12 évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 40 fő (csoportbontással)
Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen
A program/foglalkozás időtartama: 90 perc
A program/foglalkozás ára: 1900 Ft/fő (belépőjegy, múzeumpedagógiai foglalkozás kiadvánnyal)

A Petőfi Sándor vándorlásait bemutató kiállítás három utazási alkalmat dolgoz fel, melynek élményeit, úti körülményeit, a nemzeti emlékezet számára fontos helyszíneit részletezi. A leírások, lírai részletek mellett Petőfi nyelvi humorral teli, fiatalos énjét is megismerhetik a diákok. A vándorlás helyszíneit egy virtuális térképen tekinthetik meg, amely bepillantást enged azon települések szokásaiba, hagyományaiba is, melyeket Petőfi felkeresett. A kiállításban tett séta után a diákok csoportban (4 fő) indulnak felfedezőútra hátizsákkal, tarisznyával, melyekbe a feladatok elvégzéséhez szükséges kellékekből helyeztünk néhányat. Izgalmas kalandtúra keretében gyűjtenek kifejezéseket, szavakat Petőfi költészetéből; megismerik az általa felkeresett helyszíneket, azok jellemzőit; fotókat, festményeket párosítanak; történetet, megadott szempontok alapján verset írnak, melyet előadnak. A drámapedagógia elemeit használva kreativitásra, előadói képességeik kibontakoztatására biztatjuk a diákokat. Célunk, hogy minél több szempontból megismerjék Petőfi Sándor erre az életszakaszára vonatkozó munkásságát és a kor irodalmi szemléletét.

2.6.2. Forradalmi nyomozás a Kazinczy-kertben

Ajánlott korosztály: 4–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 40 fő (csoportbontással)

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 1900 Ft/fő (belépőjegy, múzeumpedagógiai foglalkozás kiadvánnyal)

A széphalmi Kazinczy Emlékkert kitűnő lehetőséget kínál kültéri múzeumpedagógiai foglalkozás megvalósítására. 1848. március 15. eseményeihez és a márciusi ifjak személyéhez kapcsolódva egy izgalmas kalandjátékot kínálunk a diákok részére, melyben nyomozóként kutathatnak az akkori események után. A szükséges információkat érdekes feladatok elvégzése után tudják megszerezni, melyeket a kert különböző pontjain rejtünk el. Már maga a következő helyszín is egy rejtvény megfejtéseként érhető el. Az összes információ megszerzése után teljes képet kapnak a forradalom történetéről, a márciusi ifjakról. Az a csapat lesz az első számú győztes, amelyik a leghamarabb eljut a végső helyszínre, ahol a szabadságharc szempontjából fontos iratot találnak, valamint átvehetik detektív igazolványukat, mellyel igazolhatják, hogy sikeresen kinyomozták a szabadságharc körülményeinek minden apró részletét.

A csapatok beérkezésének sorrendjében osztjuk ki rangnak megfelelően az igazolványokat (vezető detektív, detektív, aldetektív, gyakornok).

További programlehetőségek: Zemplén Kalandpark, Füzér Vára, Kazinczy Ferenc Múzeum, Rákóczi Múzeum, Füzérradványi Kastély

Javasolt éttermek: Múzeumkert Vendéglő és Panzió Sátoraljaújhely, Kazinczy u. 275.

Javasolt szálláshelyek: Múzeumkert Vendéglő és Panzió Sátoraljaújhely, Kazinczy u. 275.

3. BALATON KÖRNYÉKE

3.1. Jókai Mór Emlékház, Balatonfüred

cím: 8230 Balatonfüred, Honvéd utca 1.

honlap: <https://kultura.balatonfured.hu/jokai-mor-emlekhaz/>

nyitvatartás: szerda–vasárnap
10:00–18:00 (januárban zárva)

kapcsolattartó: Nyitrai Orsolya;
+36 30 474 4448

Jókai Mór és Laborfalvi Róza a múlt század második felének egyik leghíresebb művészpárja volt. Az ő balatonfüredi villájuk légkörét, életformáját jeleníti meg az enteriőrre épülő kiállítás. Megidézi a máig egyik legismertebb, szinte minden európai nyelven olvasható magyar író életének egy jelentős helyszínét, az itt született alkotások szellemi és magánéleti forrásvidékét, a balatonfüredi társaságot, a nevezetes látogatókat, a háziasszonynak is kiváló színésznő feleség tevékenységének helyiségeit, a házaspár ezüstitakodalmának helybeli megünneplését, magánéletük dokumentumait, az író nevelt leányának jelenlétét. Felvillantánánk Jókai gazdag életművének néhány ide is köthető, színesen megjeleníthető oldalát: vonzódását a Balatonhoz, a tájhoz, a természeti és történeti nevezetességekhez, kertészeti ambícióit, természettudományos érdeklődését, gyűjteményeit – Laborfalvi Róza jelentős színészi pályájának emlékeit. A kiállítás címebe emelt műről, *Az arany emberről*, Jókai egyik legmegrendítőbb, lírai regényéről írta Mikszáth – „Oly szép, mint egy hajnali álom”.

A Petőfi-emlékéhez kapcsolódó kiállítás:

Az arany ember

A kiállítás elérhetősége: 2022. szeptember – 2023. november (január kivételével)

A kiállítás honlapja: <https://kultura.balatonfured.hu/jokai-mor-emlekhaz/>

A kiállítás akadálymentessége: nem akadálymentes
Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

A kiállítás látványa Jókai Mór, Laborfalvi Róza és családjuk balatonfüredi életébe nyújt bepillantást a hétköznapi élet hangulatának felidézésével. A hagyatékban megőrzött bútorok és tárgyi emlékek méltó bemutatását, a tárgyi kultúrának a kort megidéző, díszletszerű feldúsítása egészíti ki, azt az érzést keltve a látogatóban, „mintha még mindig itt élnének a villa tulajdonosai”. Tágabban értelmezve felidézi a kor stílusát és hangulatát, másrészt díszletszerűségével utal Jókai regényeinek háttérvilágára: az egész villát a valóság konkrét tárgyaiból, történeteiből kiinduló regényes képzelet hangulata járja át.

Minden helyiséget eredeti funkciójában mutatunk be (szalon, dolgozószoba, konyha, étkező, stb.), az aktuális múzeumi feladatokat karakteresen elhatárolható látványvilággal illesztjük be az enteriőrökbe (mai bútorok, technikai eszközök, világítás). Az eredeti, Jókai-ék tulajdonában levő és a korhű, installációs kiegészítő tárgyak egyértelműen azonosíthatók, célunk volt egy-egy helyiség teljes beépítése, vagy legalább egy térrész aprólékos, a finom részletekre is ügyelő kidolgozása.

Választható programok, foglalkozások:

3.1.1. Mesék Jókai kalapjából

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 35 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
A program/foglalkozás időtartama: 35 perc
A program/foglalkozás ára: 1500 Ft/fő

Mesés tárlatvezetés a Jókai villában sok-sok mesével és egy kis énekkel.

Marcsi, a cselédlány szomorúan integet a távolodó Jókai családnak. Hiába, beköszön az ősz, az író úr visszamegy Pestre, a villa pedig kiürül. Vajon miről mesélnek a szobák, a tárgyak a család nélkül? Mi mindent tudhat egy jólétesült cselédlány? Marcsival körbe takaríthatjuk a házat, s közben nemcsak Az *arany ember* írójával, hanem Laborfalvi Róza szövevényes életével is megismerkedhetünk.

3.1.2. Tárlatvezetés a kiállításban

Ajánlott korosztály: 6–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 35 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 35 perc
A program/foglalkozás ára: 1100 Ft/fő

A kiállítás vezetése elsősorban az élményre épít, a korabeli tárgyakon és műalkotásokon keresztül mutatja be Jókai balatoni tartózkodásának emlékeit, az „arany emberség” rekvizitumait. A tárlatvezetésen a történelmi múlttal való találkozás és a történelemből fakadó tanulságok személyes élménnyé formálódnak.

3.1.3. Keresd a kiállításban!

Ajánlott korosztály: 6–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 35 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
A program/foglalkozás időtartama: 35 perc
A program/foglalkozás ára: 1100 Ft/fő

A kiállításához kapcsolódóan készítettük el azt a feladatlapot, amellyel a diákok kapcsolódni tudnak a tárlathoz. A képes feladványsor segít a 3–5 fős csapatoknak abban, hogy megismerjék Jókai Mór életét azzal a tudásvággal, amellyel Jókai a világ felé fordult, megismerve ezzel a mindennapi élet tevékenységeit is.

További programlehetőségek: Vaszary Galéria, Vitorlázeum, Bodorka Balatoni Vízivilág Látogatóközpont

Javasolt étterem: Blaha Lujza Étterem, Balatonfüred, Blaha Lujza u. 4.

Javasolt szálláshelyek: Camping, Balatonfüred, Széchenyi István u. 24.

3.2. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa

cím: 8500 Pápa, Március 15. tér 9.

honlap: <https://konyvtar.dretgy.hu/magunkrol>

nyitvatartás: kedd–péntek: 8:00–16:00; szombaton november 1-től május 1-ig, igény szerint bejelentkezésre, május 1-től október 31-ig: 9:00–17:00

kapcsolattartó: Papp Gabriella könyvtáros; +36 89 324 240; konyvtar@dretgy.hu

A Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei (Könyvtár, Levéltár Múzeum) a Dunántúli Református Egyházkerület (püspökség) központi közgyűjteménye. Intézményünk 16. század közepétől a nagymúltú Pápai Református Kollégium kötelékébe tartozik. A Pápai Református Kollégium és a pápai református Ótemplom 2019-ben kapta meg a *Nemzeti Emlékhely* címet. A könyvtár nyilvános szakkönyvtárként felújított olvasótermekben, korszerű színvonalon várja a középiskolásokat, tudományos kutatókat, teológus hallgatókat. Állományunkban számos könyvritkaság található, ezek közé tartozik az 1841-ben alakult Képzőtársaság „Érdemkönyv”-e, melyben megtaláljuk Petőfi és Jókai saját kezűleg bejegyzett műveit.

A könyvtár folyósója kiállítóterként funkcionál, ahol állandó és időszakos kiállításoknak adunk helyet, bemutatjuk gyűjteményünk féltve őrzött kincseit. A látogatók bepillantást nyerhetnek a kollégium, a diákok (Petőfi Sándor, Jókai Mór Orlai Petrics Soma) a Képző-

társaság, valamint az egykori tanárok (Bocsor István, Tarczy Lajos) életébe, találkozhatnak a korszak írott és tárgyi emlékeivel. A Történeti Könyvtár olvasótermében kapott helyet a „Munkában az egykori Főiskolai Nyomda sajtógépe” című kamarakiállítás, mely a Főiskolai Nyomda XIX. századi világába kalauzolja a látogatókat. Megismerhetik a nyomda rövid történetét, a munkafolyamatokat és a nyomdász mesterek eszközeit és saját kezűleg elkészíthetnek egy nyomatot a sajtógépen.

Választható programok, foglalkozások:

3.2.1. „A kényes úrfi s a rongyos baka” – Így élt Petőfi és Jókai Pápan 1.

Ajánlott korosztály: 3–10. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 900 Ft/fő

Rendhagyó irodalomóra keretein belül ismerkedhetnek meg a diákok a Pápai Református Kollégiumban tanult két leghíresebb diák, Petőfi Sándor és Jókai Mór pápai diákéletével, írott és tárgyi emlékeivel, Pápan írott műveikkel, a városhoz való kötődésükkel. Bepillantást nyerhetnek a Kollégium, egykori tanárainak, valamint a Képzőtársaság életébe. A foglalkozást és a tárlatvezetést rövid vetítés teszi szemléletesebbé.

Kapcsolódó kézműves tevékenység: lúdtollal írás, játékos versfaragás, időegyenés készítés.

3.2.2. „A kényes úrfi s a rongyos baka” – Így élt Petőfi és Jókai Pápan 2.

Ajánlott korosztály: 3–10. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 120 perc

A program/foglalkozás ára: 900 Ft/fő

Rendhagyó irodalomóra keretein belül ismerkedhetnek meg a diákok a Pápai Református Kollégiumban tanult két leghíresebb diák, Petőfi Sándor és Jókai Mór pápai diákéletével, írott és tárgyi emlékeivel, Pápan írott műveikkel, a városhoz való kötődésükkel. Bepillantást nyerhetnek a Kollégium, egykori tanárainak, valamint a Képzőtársaság életébe. A foglalkozást és a tárlatvezetést rövid vetítés teszi szemléletesebbé.

Kapcsolódó kézműves tevékenység: nyomtatási lehetőség az eredeti sajtógépen.

3.2.3. Petőfi útja Pápán – Irodalmi séta Petőfi nyomán

- Ajánlott korosztály: 3–10. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen
- A program/foglalkozás időtartama: 90 perc
- A program/foglalkozás ára: 900 Ft/fő

Rendhagyó irodalomóra keretein belül ismerkedhetnek meg a diákok a Pápai Református Kollégiumban tanult híres diák, Petőfi Sándor pápai diákéletével, írott és tárgyi emlékeivel. Bepillantást nyerhetnek a Kollégium, egykori tanárainak, diákjainak, valamint a Képzőtársaság életébe. A séta során színes történeteken keresztül követhetik nyomon Petőfi Pápán töltött diákéletét.

Egy térkép, a telefonjaik és egy munkafüzet segítségével válik interaktívvá a foglalkozás és egészül ki a séta információkkal, valamint egyéb kép- és hanganyaggal.

A séta az Ókollégiumtól indul (Petőfi iskolája, a diákélet ezen belül pedig Petőfi diákéletének bemutatása), majd a Petőfi-ház (Petőfi lakó és életkörülményeinek megismerése és *A borozó* című mű születésének körülményeinek áttekintése, valamint a mű meghallgatása) következik. Ezek után az út a Március 15. térre vezet, a Református Templom tövében megpihenve felelevenítik az 1841-es évet. Innen látogatást tesznek a Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményeinek Könyvtárába, ahol megtekinthető a Petőfi Sándorról készült kiállítás (Petőfi életútja, diáktársak, tanárok, a Pápai irodalmi munkásság, Képzőtársaság, valamint az Érdemkönyv megismerése). A következő állomás a Bíróság épülete a Fő utcán (itt a már megismert Képzőtársaság ünnepségét az Örömnöveg menettét, formáját fedezhetik fel a látogatók), majd a Griff szálló a Fő téren és végül, de nem utolsósorban a Pannonia Reformata Múzeum, ahol az Ótemplom kerül bemutatásra.

A sétához szükséges térképet, munkafüzetet biztosítjuk a résztvevőknek. (Aki teheti, használhatja QR-kód alkalmazását.)

További programlehetőségek: Pannonia Reformata Múzeum, Esterházy Kastély, Képfestő Múzeum, Templomok (Református Új Templom, Katolikus Nagytemplom)

Javasolt éttermek: Boszorkánkonyha Gyorsétterem Pápa, Rákóczi Ferenc u. 10.; Pápai Református Kollégium Gimnáziuma és Művészeti Szakgimnáziumának konyhája Pápa, Március 15. tér 9.

Javasolt szálláshelyek: –

3.3. Deák Ferenc Emlékház, Kehidakustány

- cím: 8784 Kehidakustány, Kúria u. 3.
- honlap: www.deakferenc.hu
- nyitvatartás: Nyári időszak (április 1-től szeptember 30-ig): kedd–szombat: 10:00–17:00; vasárnap: 10:00–14:00; Téli időszak (október 1-től március 31-ig): kedd–szombat: 10:00–16:00
- kapcsolattartó: Sándorné Kovács Nikolett közművelődési szakember; +36 30 322 6183

Deák Ferenc életéből a söjtöri szülőház az ismertebb, ahol pedig csak pár napot töltött megszületése után, míg a kehidai kúriát 46 éven keresztül – 1808-tól 1854-ig – tekintete otthonának. Ezekben az években a reformkori Magyarország szinte valamennyi kiemelkedő személyisége járt Kehidán.

Deák Ferenc ötéves korától, 1808-tól lakott Kehidán, a falu közepén, egy kis emelkedésen álló kúriában. A kehidai kúriát Hertelendy Gábor építette az 1740-es években. Hertelendy nem csak birtokosa volt a településnek, hanem feltámasztója is, hiszen a török időkben teljesen kihalt Kehidát ő építette újjá és népesítette be újra. Az L alaprajzú, földszintes épület közel kétszáz évig nagyobb átalakítás nélkül szolgálta urait. A Hertelendy és a Deák családok idejében csak kisebb átalakításokra került sor. Ma látható, végleges formáját az 1920-as években végzett bővítéskor nyerte el a kúria. Idősebb Deák Ferenc 1808-ban hunyt el, tőle négy gyermeke örökölte meg a tekintélyes birtokot. A család feje és a birtok irányítója a legidősebb fiú, Antal lett. Ekkor magukhoz vették Ferencet, aki ezután itt élt, kivéve azt az időszakot, amikor tanulmányait folytatta. Deák Ferenc tanulmányai elvégzése után, 1823-ban tért vissza Kehidára, ahol ezután közel tíz évig élt. Deák végül 1852-ben döntött a kehidai birtok eladásáról, amelyet két évvel később vásárolt meg a Széchenyi család. Deák ekkor költözött végleg Pestre.

Választható programok, foglalkozások:

3.3.1. Deák és Petőfi életműve gyermekszemmel

Ajánlott korosztály: 2–5. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 60 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 150 perc

A program/foglalkozás ára: 1500 Ft/fő (foglalkozás és segédanyag)

A reformkor, a szabadságharc és a kiegyezés magyar történelmi nagy hármásának figyelembevételével történik a tárlatvezetés, elsősorban Deák és Petőfi szemszögéből. A tárlatvezetés az életkori sajátosságokat figyelembe véve adja az ismereteket a látogató csoportok számára, felelevenítve azokat, amiket már tanulhattak a történelem órákon, de népszerű történetekkel kiegészítve új ismeretekkel gazdagít. A tárlatvezető megszemélyesíti Deák Ferencet és E/1 személyben vezeti végig a kiállításon a csoportot.

Interaktív bábjáték: A gyerekek feladata, hogy ismert Petőfi verseket bábelőadásra álmódjanak az általunk rendelkezésre bocsátott bábok segítségével, de a háttérrel, a mozgást, a megjelenítést a gyerekek találják ki csoportokban. A verseket ismert előadóművészek tolmácsolásában rendeljük az előadáshoz, de ha a gyerekek szeretnék, akkor ők maguk is interpretálhatják. Művészeti előadások születhetnek, amiket videóra veszünk és természetesen megkapják a résztvevő csoportok emlékként.

Az általunk ajánlott versek: *A füstbe ment terv*, *Anyám tyúkja*, *Arany Lacinak*, *Befordultam a konyhára*, *A Tisza*.

Az élő társasjáték – *Van még egy dobásod*, *Képtelen képes fejtörők*: Szintén minden korosztály számára megszervezhető, hiszen a feladatokat az életkori sajátosságoknak megfelelően kell hozzárendelni a társasjáték mezőjéhez. Ez a játék nem elsősorban az iskolai ismeretek számonkérésére épül, hanem a már meglévő ismeretek, illetve a tárlatvezetésen szerzett elmélyítésére szolgálnak olyan játékos formában, amiket akár a 8 akár a 14 éves korosztály is szívesen játszik.

3.3.2. A szabadságharc leverésétől a kiegyezésig

Ajánlott korosztály: 6–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 60 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 150 perc

A program/foglalkozás ára: 1500 Ft/fő (foglalkozás és segédanyag)

A reformkor, a szabadságharc és a kiegyezés magyar történelmi nagy hármásának figyelembevételével történik a tárlatvezetés, elsősorban Deák és Petőfi szemszögéből. A tárlatvezetés az életkori sajátosságokat figyelembe véve adja az ismereteket a látogató csoportok számára, felelevenítve azokat, amiket már tanulhattak a történelem órákon, de népszerű történetekkel kiegészítve új ismeretekkel gazdagít. A tárlatvezető megszemélyesíti Deák Ferencet és E/1 személyben vezeti végig a kiállításon a csoportot.

A térségben ismert amatőr vagy hivatásos előadóművészek tolmácsolásában megzenésített Petőfi verseket mutatunk be a gyerekeknek, amibe interaktív módon be is kapcsolódhatnak, úgyhogy verset mondanának vagy együtt énekelnek az előadókkal.

Az élő társasjáték – *Van még egy dobásod*, *Képtelen képes fejtörők*: A nagyobbak számára olyan képekkel szervezünk játékot, amely Petőfi életével, munkásságával, verseivel, személyes kapcsolataival foglalkoznak, egyfajta szerencse kérdéssel, dobókockával dobunk, letakart részek felelevenítésével. A győztes az lesz, aki hamarabb felismeri azt a képet, ami éppen el van rejtve.

További programlehetőségek: Deák-kút, Gyümölcsoltó Boldogasszony templom, Róma-templom, Deák-család sírboltja, Harangláb, Hagyományörző Mariska udvar, Tájház, Fénykereszt, Babamúzeum, Öreghegyi berkenyefa

Javasolt étterem: Kehida Kapuja Étterem Kehidakustány, Kossuth Lajos u. 56.; Malomkő Vendéglő Kehidakustány, Petőfi Sándor u. 1.

Javasolt szálláshelyek: Szerencsemák Panzió Kehidakustány, Kossuth u. 56.; Zalavölgye Vendégház Kehidakustány, Malom u. 19.; Demizson Panzió Kehidakustány, Petőfi Sándor utca 10.

3.4. Zichy Mihály Emlékház, Zala

cím: 8660 Zala, Zichy Mihály u. 20.
honlap: <https://mng.hu/zichyemlekhaz/>
nyitvatartás: szerda–vasárnap: 9:00–17:00
kapcsolattartó: info@zichyemlekhaz.hu

A Zichy Mihály Emlékházat a festő, Zichy Mihály születésének századik évfordulója alkalmából, 1927-ben alapította unokája, Zichy Mária Alexandra és férje, Csicsery-Rónay István. A kiállítást több alkalommal újították meg, a jelenlegi tárlat alapjait 2001-ben nyerte el. A tárlat anyaga nyolc teremben látható, amelyek Zichy Mihály alkotásait, bútorait, személyes tárgyait és dokumentumait mutatják be. A kiállításban található a közel négyezer kötetes családi könyvtár is.

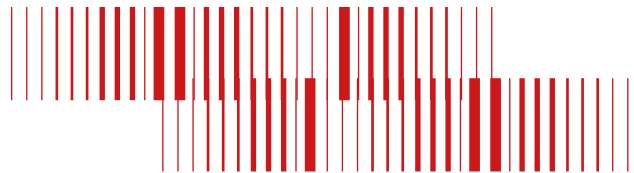
Választható programok, foglalkozások:

3.4.1. Petőfi kortársa voltam...

Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: max. 25 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen
A program/foglalkozás időtartama: 60 perc
A program/foglalkozás ára: 1000 Ft/fő

A foglalkozáson Petőfi Sándor versei nyomán megismerkedünk Zichy Mihály alkotásaival. Zichy Mihály munkásságát Petőfi Sándor költészete végig kísérte: hozzá kötődik első hazai megbízatása és utolsó illusztrációs vállalkozása is. A festőnek nemcsak Petőfi-illusztrációi, de egész életét meghatározó gondolkodása Petőfi Sándorhoz, az 1848-as eszmékhez köthető: Zichy haláláig megőrizte az 1848-as eszméket. Életének személyes tárgyaival a foglalkozáson megelevenedik a 19. század világa.

További programlehetőségek: Magyar Néprajzi Gyűjtemény (Tab), Tabi Csónakázó-tó, Kereki Vár, Balatoni madárkert, díszmadár és kisállatpark (Kereki), Kőröshegyi Levendulás
Javasolt éttermek: Figura Bisztró Tab, Kossuth Lajos u. 51.; Százlépcső Étterem Tab, Kossuth Lajos u. 94.; Puli Kisvendéglő Kapoly, 8671 Kapoly pusztá
Javasolt szálláshelyek: –

4. SZENTENDRE ÉS VIDÉKE

4.1. Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre

cím: 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

honlap: www.skanzen.hu

nyitvatartás: 2022. április 1. – október 31. és 2023. április 1. – október 31.
keddtől vasárnapig: 9:00–17:00

kapcsolattartó: Hegedűs Katalin; +36 30 655 2536; oktatas@skanzen.hu

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum, a Skanzen, Szentendrén, Budapesttől 20 km-re fekszik. A közel 60 hektárnyi természetvédelmi területen (Duna-Ipoly Nemzeti Park része) több mint 300 kiállítási épület, ligetes pihenőhelyek, csodálatos természeti környezet fogadja a látogatókat. A múzeum Magyarország nyolc néprajzi táját bemutató nyolc kiállítási egységre ún. tájegységekre oszlik: Észak-magyarországi falu, Felföldi mezőváros, Felső-Tisza-vidék, Alföldi mezőváros, Dél-Dunántúl, Bakony, Balaton-felvidék, Nyugat-Dunántúl, Kisalföld. Emellett 2022-től új kiállítási egységünk, az Erdély épületegyüttes is látogatható.

A Skanzen megújuló, modern interpretációs elemekkel olyan 21. századi kiállítást valósít meg, amely az épületek hiteles bemutatása mellett a történetmesélésre, egyéni sorsok és nagy történelmi események megismertetésére is vállalkozik. Egyik fő látványosságunk az *Élő Történelem*, melynek során színészeink segítségével a századforduló mindennapjai elevenednek meg. A múzeumban több interaktív helyszín, gyermek-élménypont és játszótér is felfedezésre hívja az iskolásokat.

A múzeum területén működik az 1930-ban gyártott, korhűen felújított Skanzen vonat, mely Európa leghosszabb, normál nyomtávú sínpályáján közlekedik. A motorvonat és a korabeli uniformist viselő személyzet nemcsak a múzeumi tájegységekbe, hanem egyenesen a múltba repíti vissza a látogatókat. A Skanzen vonat minden nyitvatartási napon üzemel és várja a kedves utasokat.

Választható programok, foglalkozások:

4.1.1. Szabadság, szerelem

Ajánlott korosztály: 7–12. osztály

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: maximum 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem

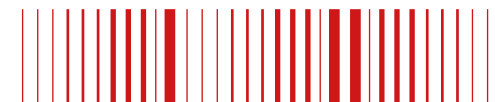
A program/foglalkozás időtartama: 80 perc

A program/foglalkozás ára: bruttó 3000 Ft/fő (belépő, múzeumpedagógiai foglalkozás és kapcsolódó segédanyag)

Vajon 100–180 évvel ezelőtt miért nem lehetett tisztán örömteli esemény a párválasztás egy fiatalnak? Kik és mi alapján határozták meg egy tinédzser szerelmi életét? A foglalkozás során az udvarlástól indulva az esküvőn keresztül a gyermekvállalásig közösen fejtjük meg a múltat – a múzeum több helyszínét felfedezve keressük a maihoz képest eltérő vagy épp hasonló szokásokat.

Nem véletlen, hogy mindannyiunknak ismerősen cseng Petőfi Sándor „Szabadság, szerelem!” epigrammája, vagy a „Szerelem, szerelem, átkozott gyötirelem...” kezdetű népdal. Mindig is foglalkoztatta az embereket a személyes boldogság keresése, ugyanakkor a paraszti kultúrában a pusztán szerelemből kötött házasságok száma meglehetősen kevés volt. A párválasztás, házasságkötés és családalapítás még az 1900-as évek elején is alapvetően egy gazdasági egység megteremtését szolgálta. Ez a sajátos értékrend-paradoxon, vagyis az egyéni boldogság alárendelése egy eszmének, a parasztság mindennapjaiban és Petőfi gondolkodásában és verseiben is megjelenik.

A diákok megfigyelési szempontok alapján, csoportmunkában fedezik fel egy tájegység portáit. Kooperációs készségüket fejlesztve megtanulják a kiállításokat önállóan értelmezni. Mozaik-módszert alkalmazva a csoportok az egyes portákon szerzett információkat osztják meg egymással, így válik majd egészében értelmezhetővé a paraszti világ „szerelem-felfogása”.

4.1.2. Egész uton hazafelé...

Ajánlott korosztály: 3–12. osztály

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 4

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: maximum 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen – fogyatékoság típusától és mértékétől függően

A program/foglalkozás időtartama: 80 perc

A program/foglalkozás ára: bruttó 3000 Ft/fő (belépő, múzeumpedagógiai foglalkozás és kapcsolódó segédanyag)

Rendhagyó tárlatvezetésre hívjuk most az osztályt! A vezetett séta alatt belépünk, betoppanunk a különböző vidékekről származó kis szobákba és így olyan részleteket is megismerhetnek kiállításainkból a résztvevő gyerekek, amik az átlagos látogató szeme előtt rejtve maradnak. Bár szaladó szekeret nem, de egy robogó vonat-utat is kínálunk a tárlatvezetés kiegészítéseként a tanulóknak, hogy a közel 60 hektáros múzeum felfedezését még könnyebbé tegyük számukra.

A Skanzen különlegessége, hogy az épületekben megjelenő kiállítások, enteriőrök a múlt egy pillanatát ragadják meg – mintha az egykori családok, a ház tulajdonosai még mindig használnák az épületet, ott vannak a személyes tárgyaik, ruháik, eszközeik, csak épp az emberek hiányoznak. A tárlatvezetés során a gyerekek kérdésekkel segítve értelmezik a kiállításokban megjelenő életképet. Ok-okozati összefüggéseket keresünk a paraszti életmód, a környezeti adottságok és a történelem eseményei között. Összehasonlítjuk a múltat a jelenrel, párhuzamokat és eltéréseket keresve a két időszak között.

4.1.3. János vitéz a Skanzenben

Ajánlott korosztály: 1–12. osztály

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: maximum 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen (hallássérült, értelmi fogyatékossgal élő)

A program/foglalkozás időtartama: 80 perc

A program/foglalkozás ára: bruttó 3000 Ft/fő (belépő, múzeumpedagógiai foglalkozás és kapcsolódó segédanyag)

A Szabadtéri Néprajzi Múzeumban minden adott ahhoz, hogy Petőfi Sándor *János vitéz* című verses meséjét életre keltsük. Az elbeszélő költemény szereplői és helyszínei egy játékos, interaktív foglalkozás során elevenednek meg. A gyerekek fantáziájára és játékedvére építve élettel töltjük meg az egyik paraszt portánkat. Keressük a párhuzamokat és különbségeket a mese és a valóság között.

Népi mozgásos, eszközös és szabályjátékokon keresztül tanítjuk meg azt, hogy az együtt eltöltött (játék)idő milyen fontos a közösségteremtésben, és hogy a minőségi szórakozás nem anyagiak kérdése. A foglalkozás során a költemény eseményeit alapul véve és azokra

reflektálva, a játékokat az életkori sajátosságoknak megfelelően választjuk ki. Az ide látogató csoportok kipróbálhatják ügyességüket, leleményességüket, bátorságukat amelyekkel Kukorica Jancsi, és a későbbiekben János vitéz is rendelkezett.

4.1.4. Anyám tyúkjá

Ajánlott korosztály: 1–12. osztály

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: maximum 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen (mozgássérült, látássérült, hallássérült, értelmi fogyatékossgal élő)

A program/foglalkozás időtartama: 80 perc

A program/foglalkozás ára: bruttó 3000 Ft/fő (belépő, múzeumpedagógiai foglalkozás és kapcsolódó segédanyag)

A legkisebb korosztálytól a legidősebbig mindenki ismeri Petőfi Sándor *Anyám tyúkjá* című versét. A költeményben megjelenő életkép a múzeum nagykunsgái állattartó tanyáján életre is kel!

Rackajuh, szürkemarha, mangalica, parlagi számár... csak néhány azok közül a hagyományos magyar állatfajták közül, amikkel a gyerekek a múzeumpedagógiai foglalkozás alkalmával találkozhatnak. Miközben megismerik a különböző állatok fajtajellemzőit, megtanulják, hogy melyik haszonállatot miért tartunk, és hogyan kell gondozni azokat. A tanulók tevékenyen bekapcsolódnak egy nagykunsgái tanya mindennapjaiba, évszaktól és napszaktól függően segítenek az állatok gondozásában. Kukoricát morzsolnak és darálnak a tyúkoknak, fűvet tépnek vagy sarlóznak a libáknak, kacsáknak, ellátják a kecskéket és disznókat is. Csutakolás közben testközelből ismerkedhetnek meg tanyánk legnépszerűbb lakóival, a szamarakkal. A múzeumpedagógiai foglalkozás során az állattartás és a családi munkamegosztás felelősségét és örömeit egyaránt megismerhetik a résztvevő gyerekek.

4.1.5. Itt van az ősz, itt van újra

Ajánlott korosztály: 1–12. osztály

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 2

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: maximum 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen (látássérült, hallássérült, értelmi fogyatékkal élő)

A program/foglalkozás időtartama: 80 perc

A program/foglalkozás ára: bruttó 3000 Ft/fő (belépő, múzeumpedagógiai foglalkozás és kapcsolódó segédanyag)

Mit jelenthetett Petőfinek, és általában a száz-kétszáz évvel ezelőtt élt embereknek az őszi időszak? Milyen feladataik voltak ősszel? Vajon hogyan szórakoztak a nehéz nyári munkák lezárultával?

A hagyományos életforma tevékenységeit nagyban megszabta az időjárás, ennek megfelelően az őszi időszak a betakarítás és a szüret ideje. Ezt a foglalkozásunkat kifejezetten az őszi időszakra ajánljuk, ezért csak szeptember-október folyamán érhető el a program.

A foglalkozás során Petőfi népies dalköltészetéből, ezen belül is a bordalok tematikájából indulunk ki. Számos ember megélhetését biztosította a szőlővel való foglalatosság, a napszámos kapásoktól a hordókészítő kádármesteren át a borkereskedőig, mind megannyi szaktudást igénylő mesterség kapcsolódik a szőlőműveléshez. A Skanzenben ezt a sokszínűséget tudjuk megmutatni a gyerekeknek. A múzeum Felföldi mezőváros tájegységében betekintheznek a szegénysorsú mádi kapás portájára és megnézhetik a jómódú hejcei borkereskedő házát is.

A foglalkozás során végigjátsszuk a szüret folyamatát, csömöszölünk, préselünk, majd a gyerekek által készített mustot el is fogyasztják, és ha az osztály kedve is úgy tartja, a szüreti mulatságokat felelevenítve együtt éneklünk és táncolunk.

4.1.6. Kerek világ

Ajánlott korosztály: 1–12. osztály

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 2

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: maximum 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen (látássérült, hallássérült, értelmi fogyatékkal élő)

A program/foglalkozás időtartama: 80 perc

A program/foglalkozás ára: bruttó 3000 Ft/fő (belépő, múzeumpedagógiai foglalkozás és kapcsolódó segédanyag)

A kerék, a tűz és az elektromosság feltalálása mellett az emberiség egyik legsokoldalúbb találmánya, ezért a foglalkozás során is minden a kerek körül forog. A „keréknyomozásba”

bekapcsolódó diákok választ kapnak arra, mire jó a csigas emelő, a kerekes kút, hogyan működik a malom fogaskereke, miként könnyítette meg az emberek életét a kordé, az echós szekér és a különböző kocsik.

A foglalkozás résztvevőinek lehetőségük nyílik az Alföld tájegységünkről indulva egy olyan vándorútra, ahol a 19. századi, hiteles múzeumi környezetben Petőfi életútjának állomásai és versei is segítenek a különféle látható és átvitt értelmű kerek utáni kutatásban. Felkeressük a kerékkel kapcsolatos helyszíneket, műhelyeket, eszközöket, tisztázzuk, hogy az évkörben milyen alkalmak tették kerekké egy ember életét, hogyan alkalmazkodtak a több mint száz éve élt emberek a természet és az élet körforgásához.

A megfigyelőkészségen túl a gyerekek észkerekeit is megforgatjuk a *Kocsik és szekerek* kiállításban, sőt az erejükre is szükség lesz ahhoz, hogy egy szétszedhető szekeret ismét össze tudjanak rakni.

További programlehetőségek: Ferenczy Múzeum Centrum, Visegrádi Mátyás király Múzeum, Esztergomi Duna Múzeum, Visegrádi Fellegvár, V8 Uszoda és Szabadidőközpont, Leányfalui Termál Fürdő és Szauna Ház, Visegrádi Téli és Nyári Bob

Javasolt éttermek: Skanzen Étterem, Szabadtéri Néprajzi Múzeum, 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

Javasolt szálláshelyek: Skanzen Hotel, 2000 Szentendre, Sztaravodai út 0290/97 hrsz.

4.2. Monostori Erőd, Komárom

cím: 2900 Komárom, Duna part 1.

honlap: www.erod.hu

nyitvatartás: Téli nyitvatartás (2021. 11. 01. és 2022. 05. 01. között): hétfő–szerda: zárva, csütörtök–vasárnap: 9:00–17:00; Nyári nyitvatartás (2022. 05. 01. és 2022. 11. 01. között): hétfő: zárva, kedd–vasárnap: 9:00–17:00

kapcsolattartó: Rudlof Dániel Antal; +36 20 313 5037; rudlof.daniel@erod.hu

A Monostori Erőd az Osztrák–Magyar Monarchia korszakában, az 1848–49-es forradalmi eseményeket követően épült. Az erőd építésének 21 éve alatt a haditechnika akkora fejlődésnek indult, hogy elkészülte után végül elsősorban katonák elszállásolására és kiképzésére használták. Területét tekintve elmondható, hogy Közép-Európa újkori erődjei közül a Monostori Erőd számít a legnagyobbknak, hiszen 630–640 kisebb-nagyobb terme 25.680 m²-en található. Mintegy 66–70 hektáros területet foglal el, befogadóképessége pedig 5–6.000 fő. Elkészültekor az erődöt bevehetetlennek tartották. A kor minden hadászati tudományát és tüzérségi ismeretét felhasználták az építetők, azonban mivel a haditechnika fejlődése átlépett felette, ezt a pusztító erőt örökre magába zárta.

A II. világháború kitörését követően a Monostori Erődnek egy más irányú funkciót is be kellett töltenie. 1939. szeptember 18. után a menekült lengyel katonák befogadóhelye lett. 1944-től pedig ide gyűjtötték a zsidókat, cigányokat és a politikai foglyokat. 1956-tól a megszálló szovjet csapatok az erődöt lőszerraktárként használták, ami ismét átformálta az erőd arculatát. 1991-ben, a szovjet csapatok távozását követően megkezdődött az erőd több évig tartó lőszერmentesítése. A Monostori Erőd végül 1994-ben nyitotta meg kapuit a látogatók előtt.

Nemcsak az erődben valaha megfordult katonák, hanem napjaink látogatói is hasonlóképpen emlékeznek meg a Monostori Erődről: „Aki nem volt itt, nem tudja, aki itt volt, nem feledi”.

Választható programok, foglalkozások:

4.2.1. Erőd túra

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 4 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 60 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 1400 Ft/fő (belépő és túra vezetéssel)

A túra során a tárlatvezető körbekíséri a csoportot a túraútvonalon, összefoglalja az erődrendszer történetét, és bemutatja az épületegységek funkcióit, történetekkel, anekdotákkal téve érdekessé és emlékezetessé a sétát. A tárlatvezető alkalmazkodik a csoport érdeklődéséhez és életkorához.

A túra érinti a monarchia-korabeli istállót, az I. világháború idejéről fennmaradt Lőoktatótermet, a Legénységi szárnyat, az ágyútermet, a Monarchia és a szovjet hadsereg katonáinak életét bemutató termeket, a Tiszti szárnyat, a Dunai bástyát és a kazamatarendszert. A túra körül-belül 1,5 óra időtartamot vesz igénybe, a tárlatvezető 2 km-en keresztül kalauzolja el a látogatókat, részben fedett, részben pedig szabadtéri útvonalon. A tárlatvezető minden esetben alkalmazkodik a csoport érdeklődéséhez és életkorához, a vezetett túrákon már alsós iskolai csoportok is részt vehetnek, felső életkori határ nincs. A Monostori Erőd a lehetőségeihez mérten felkészült a speciális igényű gyermekek fogadására is. Az erőd rendelkezik olyan termekkel, amelyek mozgáskorlátozottak számára is bejárhatók, azonban ezek a feltételek az erőd nem minden pontján biztosítottak, például néhány helyiséget csak lépcső használatával lehet megközelíteni.

4.2.2. „Fegyvermustra” a szabadságharc nyomdokain

Ajánlott korosztály: 6–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 35 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 60 perc

A program/foglalkozás ára: 2100 Ft/fő

A Monostori Erőd, nagy hangsúlyt fektet az 1848–49-es Forradalom és Szabadságharc hagyományainak életben tartására. Éves szinten két alkalommal tartunk a korszakhoz köthető hadijátékot, számos alkalommal hívunk '48-as hagyományöröket az erődbe, általuk bemutatva a kor harcászatait, fegyvereit. Több alkalommal szerveztünk úgynevezett akadálypályát, melynek állomásain beöltözött hagyományörök népszerűsítették a szabadságharc hadászatait és fegyvereit.

Az erőd rendelkezik saját fegyverzettel, melyekkel ugyanezen bemutatókat szervezett csoportok számára is meg tudjuk tartani. Tárgyi feltételeink közt szerepel 1 db 3 fontos, 1 db 6 fontos (a szabadságharc „igás lova”) és 1 db 9 fontos ágyú, rendelkezünk gyalogsági puskákkal, lovassági karabélyokkal és lovassági pisztolyokkal is. Ezeken kívül be tudjuk mutatni a szabadságharc szálfegyvereinek néhány darabját és a személyi feltételeink révén a fegyveres harc sajátos elemeit, úgymint vívás, puskaharc, stb.

A „Fegyvermustra” nevű program nyomán a fenti programelemeket egységes keretben mutatjuk be a látogatóknak. Az erőd vendégeinek lehetősége nyílik – megfelelő személyi feltételek és oktatás nyomán – ki is próbálni a lőfegyvereket és akár az ágyúkat is, gyakorló szálfegyvereink lévén a vívás alapjaival is megismerkedhetnek. Utóbbi programunk a gyermekek körében rendre nagy sikert arat.

A programot adott esetben a '48-as szabadságharc egyenruhájában tudjuk előadni, ilyenkor a ruházat elemei is a tájékoztatás részét képezik. A honvédségi egyenruházat mellett a '48-as huszárok viseletét is be tudjuk mutatni, ilyenkor a viselet részleteiről is tájékoztatjuk a bemutató résztvevőit.

4.2.3. Erőd túra és „Fegyvermustra” a szabadságharc nyomdokain

Ajánlott korosztály: 6–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 35 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 90+60 perc

A program/foglalkozás ára: 2400 Ft/fő

További programlehetőségek:

Klapka György Múzeum, Brigetio Gyógyfürdő, Rüdiger-tó

Javasolt éttermek: Tó Csárda Komárom, Madách Imre út 10.; Kocsis Vendéglő Komárom, Táncsics Mihály utca 79.; Várház fogadó Komárom, Ácsi út 2.; Pingvin Étterem és Hidegkonyha Komárom, Vág utca 14.

Javasolt szálláshelyek: –

5. NYÍREGYHÁZA

5.1. Sóstói Múzeumfalu

cím: 4431 Nyíregyháza, Tölgyes u. 1.

honlap: <https://muzeumfalu.hu/>

nyitvatartás: 2022. szeptember 1. – 2022. október 31. keddtől vasárnapig: 9:00–17:00, 2022. november 2. – 2022. november 30. keddtől vasárnapig: 9:00–16:00

2023. január 10. – 2023. március 10. keddtől vasárnapig: 9:00–16:00 (ún. zárvatartási időszak) *A kiállítás a fogadóépületben megtekinthető; a néprajzi falu sétálójeggyel látogatható, az épületekbe nem lehet bemenni.*

2023. március 11. – 2023. április 30. keddtől vasárnapig: 9:00–17:00

kapcsolattartó: Vécseiné Lakatos Bernadett; muzeumpedagogia@josamuzeum.hu; vlakatosbetti@gmail.com; +36 42 500 552; +36 20 414 1702

A Sóstói Múzeumfalu az ország második legnagyobb és a régió egyetlen szabadtéri néprajzi múzeuma, amely kb. nyolc és fél hektáros területen fekszik.

Az intézmény nagy részét egy fiktív, kétutcás falu foglalja el. Itt látogatóink megismerkedhetnek Északkelet-Magyarország népi építészeti emlékeivel, paraszti lakáskultúrájával, háztartási és gazdasági eszközeivel, illetve a parasztságot kiszolgáló mezővárosi műhelyek berendezéseivel és termékeivel. 2014 októbere óta látogatható régészeti parkunk, egy Árpád-kori településrészlet, amely a 10–13. század jellegzetes háztípusait és egyéb építményeit, egy-egy korabeli foglalkozás tárgykultúráját rekonstrukciók formájában mutatja be.

Különböző lakó- és gazdasági épületeinkben tematikus tárlatok látogathatók. A Barabásról áttelepített iskolaépületben egy két világháború közötti állapotokat tükröző tanterem, tanítói pihenőszoba és régi iskolaszereket, szemléltető eszközöket, tankönyveket bemutató kiállítás révén pillanthatnak bele a látogatók a megye iskolatörténetébe.

Ezen kívül az iskolai csoportok leginkább a gyermekkorral kapcsolatos kiállítási egységeink iránt érdeklődnek. Egyik szatmári lakóházunkban a születés és kisgyermekkor helyi szokásait és tárgyait mutatjuk be, az újlétai uradalmi magtárban pedig a népi gyermekjátékgyűjtemény kiemelkedő darabjait helyeztük el egy látványtár részeként. Itt multimédiás eszközök is helyet kaptak, amelyek különböző életkorú látogatók igényeit szolgálják ki.

alátét hatását kelti, s egyúttal a ráhangolás eszköze. A „főszakács” aktuális ajánlatát nyújtja: néhány versrészlettel, a kiállítás rövid ismertetésével, egy, a látogató számára feltehetően ismerős vizuális elemmel igyekszik felkelteni az érdeklődést, vagyis felcsigázni az étvágyat. Érintésre változik a képernyőtartalom, s megjelenik az étlap, amelyről a kiválasztott vers meghallgatható. A versek meghallgatását követően az alkalmazás rákérdez, hogy a három „feltálat” szó, kifejezés közül melyik szerepelt a versben, s ha a látogató ráismer az elhangzottakra, akkor ennek kiválasztásával elindul egy kb. 30 másodperces animációs videó.

A kiállításban megtekinthetők még a vendéglőben már megfordult (persze ez fikció) híres költők karikatúraelemeket sem nélkülöző portréi, amelyek egyben egy játék kellékei. A vendégek megfejtethik milyen versekre (köztük Petőfi-parafraízisokra) utalnak a rajzok bizonyos vizuális elemei. A versek kinyomtatott példányai a múzeum egy távolabbi pontján fedezhetők fel, sétára ösztönözve ezzel a látogatókat.

Mivel a versnépszerűsítő vendéglő Nyíregyházán nyílik, az egyik falon „turisztikai hirdetésnek” álcázva bemutatásra kerülnek Petőfi szatmári tartózkodásainak irodalmi emlékhelyei is.

Kiállításunkkal olyan élményben szeretnénk részesíteni a látogatók különböző korosztályait – a gyerekektől az idősekig –, amely a hagyomány és költészet értéként való átélését, s ezáltal megbecsülését segíti, s amely nem utolsósorban visszatérésre készíti őket múzeumunkba.

*A Petőfi-emlékévhöz
kapcsolódó kiállítás:*

Petőfi az étlapon

**A kiállítás elérhetősége: 2022.
szeptember 1. – 2022. november 30.
és 2023. január 10. – 2023. április 30.**

A kiállítás honlapja: –

A kiállítás akadálymentessége:

A Petőfi-kiállítást befogadó épület teljesen, a múzeum egyéb kiállítási egységei nem akadálymentesek.

Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam

A vendéglő díszletei közé épített kiállításban a betérő vendégek nem ételeket, hanem Petőfi-verseket fogyaszthatnak. A belépőjegyhez kapott fülhallgatóval csatlakozhatnak az éttermi asztalok lapjába beépített érintőképernyős alkalmazáshoz, amely alaphelyzetben egy tányér-

Választható programok, foglalkozások:

5.1.1. Ismeretlen ismerősök 1.

Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 30+45 perc

A program/foglalkozás ára: 2200 Ft/fő

Kik a címben említett ismeretlen ismerősök? A tanulók előtt ismert költők ismeretlen versei, amelyek valahogyan mégis ismerősnek tűnnek, mert a költő nyelvezete, stílusjegyei felismerhetőek, rá vallanak.

A foglalkozás során a tanulók szókérték segítségével, párokban fedezik fel a kiállítást: a szavak jelentése és az azokkal jelölt tárgyak funkciója után nyomoznak. Miután letelt az előre megbeszélt idő, a párok újra helyet foglalnak.

Ekkora valószínűleg már elegendő információval fognak rendelkezni a tárgyakról. Minden pár bemutatja azt a tárgyat, amit húzott. Miután elhangzanak az információk, a foglalkozásvezető kioszt minden párnak egy lapot, amelyen egy – vélhetően – ismeretlen verset olvashatnak, melynek szövegében kipontozott vonal jelzi egy szó hiányát.

A párok a megszerzett információk alapján megbeszélnek, hogy melyik kifejezés hiányozhat a versből, majd a foglalkozásvezető kérésére ezzel kiegészítve mondják el a költeményt.

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és a kapcsolódó múzeum-pedagógiai foglalkozást.

Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.2. Ismeretlen ismerősök 2.

Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 30+45 perc

A program/foglalkozás ára: 4200 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és az *Ismeretlen ismerősök* című múzeumpedagógiai foglalkozást segédanyagokkal, kiállításvezetővel.

Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.3. Ismeretlen ismerősök 3.

Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 30+45+60 perc

A program/foglalkozás ára: 2600 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és az *Ismeretlen ismerősök* című múzeumpedagógiai foglalkozást, illetve a néprajzi falu megtekintését tárlatvezetéssel.

Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.4. Ismeretlen ismerősök 4.

Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 30+45+60 perc

A program/foglalkozás ára: 4600 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és az *Ismeretlen ismerősök* című múzeumpedagógiai foglalkozást segédanyagokkal, kiállításvezetővel, illetve a néprajzi falu megtekintését tárlatvezetéssel.

Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.5. Ismeretlen ismerősök 5.

Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 30+45+30 perc

A program/foglalkozás ára: 2400 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és az *Ismeretlen ismerősök* című múzeumpedagógiai foglalkozást, illetve az Árpád-kori falu megtekintése tárlatvezetéssel.

Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.6. Ismeretlen ismerősök 6.

Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 30+45+30 perc

A program/foglalkozás ára: 4400 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és az *Ismeretlen ismerősök* című múzeumpedagógiai foglalkozást segédanyagokkal, kiállításvezetővel, illetve az Árpád-kori falu megtekintését tárlatvezetéssel.

Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.7. Ismeretlen ismerősök 7.

Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 30+45+90 perc

A program/foglalkozás ára: 2800 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és az *Ismeretlen ismerősök* című múzeumpedagógiai foglalkozást, illetve a néprajzi falu és az Árpád-kori falu megtekintését tárlatvezetéssel.

Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.8. Ismeretlen ismerősök 8.

Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 30+45+90 perc

A program/foglalkozás ára: 4800 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és az *Ismeretlen ismerősök* című

múzeumpedagógiai foglalkozást segédanyagokkal, kiállításvezetővel, illetve a néprajzi falu és az Árpád-kori falu megtekintését tárlatvezetéssel.
Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.9. Ismeretlen ismerősök 9.

- Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)
- Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
- A program/foglalkozás időtartama: 30+45 perc
- A program/foglalkozás ára: 1900 Ft/fő

A program tartalmazza a sétálójegyet a múzeum teljes területére, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és az *Ismeretlen ismerősök* című múzeumpedagógiai foglalkozást az ún. zárvatartási időszakban (2023. január 10. – március 10.).
Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.10. Ismeretlen ismerősök 10.

- Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)
- Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
- A program/foglalkozás időtartama: 30+45 perc
- A program/foglalkozás ára: 3900 Ft/fő

A program tartalmazza a sétálójegyet a múzeum teljes területére, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és az *Ismeretlen ismerősök* című múzeumpedagógiai foglalkozást segédanyagokkal, kiállításvezetővel az ún. zárvatartási időszakban (2023. január 10. – március 10.).
Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.11. Tabu 1.

- Ajánlott korosztály: 9–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)
- Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
- A program/foglalkozás időtartama: 30+45 perc
- A program/foglalkozás ára: 2200 Ft/fő

A tabu szó jelentését valószínűleg mindenki ismeri, már csak a népszerű partijáték miatt is. A tanulók feladata az lesz, hogy kártyákat készítsenek a játékhoz.
A tanulók választhatnak a vendéglő étlapján szereplő versek közül. Az azonos Petőfi-verset választók alkotnak a későbbiek során egy csoportot. Ezt követően mindenki meghallgatja a kapott fülhallgatóval a választott verset, és a hallottak alapján megjelöli az alkalmazás által felkínált szavak közül a megfelelőt, illetve megnézi a 30 másodperces animációt.
A foglalkozásvezető kérésére elmondhatják, hogy eddigi tapasztalataik alapján mit gondolnak a szóról, illetve a vele jelölt/kapcsolatos tárgyról.

Ezt követően a tanulók az asztaloktól felállva újabb benyomásokat, információkat szerezhetnek a „vendéglőben”.
Annak ellenőrzésére, hogy pontosan megértették-e a népnyelvi lexikai elemek jelentését, kártyákat készítettünk velük, mégpedig a társasjátékban találhatók mintájára. A tanulók feladata az, hogy a megszerzett ismeretek felhasználásával öt információt, adatot írjanak a kártyára.
Vajon sikerül-e újraformálni, más színben láttatni a Petőfiről és a népnyelvről alkotott képet? Erre a választ a foglalkozás végén közösen adjuk meg.
A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és a kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozást.
Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.12. Tabu 2.

Ajánlott korosztály: 9–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
A program/foglalkozás időtartama: 30+45 perc
A program/foglalkozás ára: 4200 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és a *Tabu* című múzeumpedagógiai foglalkozást segédanyagokkal, kiállításvezetővel.
Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.13. Tabu 3.

Ajánlott korosztály: 9–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
A program/foglalkozás időtartama: 30+45+60 perc
A program/foglalkozás ára: 2600 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és a *Tabu* című múzeumpedagógiai foglalkozást, illetve a néprajzi falu megtekintését tárlatvezetéssel.
Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.14. Tabu 4.

Ajánlott korosztály: 9–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
A program/foglalkozás időtartama: 30+45+60 perc
A program/foglalkozás ára: 4600 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és a *Tabu* című múzeumpedagógiai foglalkozást segédanyagokkal, kiállításvezetővel, illetve a néprajzi falu megtekintését tárlatvezetéssel.
Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.15. Tabu 5.

Ajánlott korosztály: 9–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
A program/foglalkozás időtartama: 30+45+30 perc
A program/foglalkozás ára: 2400 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és a *Tabu* című múzeumpedagógiai foglalkozást, illetve az Árpád-kori falu megtekintését tárlatvezetéssel.
Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.16. Tabu 6.

Ajánlott korosztály: 9–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
A program/foglalkozás időtartama: 30+45+30 perc
A program/foglalkozás ára: 4400 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és a *Tabu* című múzeumpedagógiai foglalkozást segédanyagokkal, kiállításvezetővel, illetve az Árpád-kori falu megtekintését tárlatvezetéssel.
Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.17. Tabu 7.

Ajánlott korosztály: 9–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
A program/foglalkozás időtartama: 30+45+90 perc
A program/foglalkozás ára: 2800 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és a *Tabu* című múzeumpedagógiai foglalkozást, illetve a néprajzi falu és az Árpád-kori falu megtekintését tárlatvezetéssel.
Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.18. Tabu 8.

- Ajánlott korosztály: 9–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)
- Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
- A program/foglalkozás időtartama: 30+45+90 perc
- A program/foglalkozás ára: 4800 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és a *Tabu* című múzeumpedagógiai foglalkozást segédanyagokkal, kiállításvezetővel, illetve a néprajzi falu és az Árpád-kori falu megtekintését tárlatvezetéssel.
Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.19. Tabu 9.

- Ajánlott korosztály: 9–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)
- Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
- A program/foglalkozás időtartama: 30+45 perc
- A program/foglalkozás ára: 1900 Ft/fő

A program tartalmazza a sétalójegyet a múzeum teljes területére, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és a *Tabu* című múzeumpedagógiai foglalkozást az ún. zárva-tartási időszakban (2023. január 10. – március 10.).
Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.20. Tabu 10.

- Ajánlott korosztály: 9–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő (csoportbontásban)
- Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
- A program/foglalkozás időtartama: 30+45 perc
- A program/foglalkozás ára: 3900 Ft/fő

A program tartalmazza a sétalójegyet a múzeum teljes területére, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel és a *Tabu* című múzeumpedagógiai foglalkozást segédanyagokkal, kiállításvezetővel az ún. zárvatartási időszakban (2023. január 10. – március 10.).
Keddtől péntekig vehető igénybe.

5.1.21. Kiállítás megtekintése tárlatvezetéssel 1.

- Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
- A program/foglalkozás időtartama: 30 perc
- A program/foglalkozás ára: 1700 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel.
Keddtől vasárnapig vehető igénybe.

5.1.22. Kiállítás megtekintése tárlatvezetéssel 2.

- Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
- A program/foglalkozás időtartama: 30+60 perc
- A program/foglalkozás ára: 2200 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás és a néprajzi falu megtekintését tárlatvezetéssel.
Keddtől vasárnapig vehető igénybe.

5.1.23. Kiállítás megtekintése tárlatvezetéssel 3.

- Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
- A program/foglalkozás időtartama: 30+30 perc
- A program/foglalkozás ára: 2000 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás és az Árpád-kori falu megtekintését tárlatvezetéssel.
Keddtől vasárnapig vehető igénybe.

5.1.24. Kiállítás megtekintése tárlatvezetéssel 4.

Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
A program/foglalkozás időtartama: 30+90 perc
A program/foglalkozás ára: 2500 Ft/fő

A program tartalmazza a belépőjegyet a múzeum teljes területére, minden állandó kiállításra, valamint a Petőfi-kiállítás, a néprajzi falu és az Árpád-kori falu megtekintését tárlatvezetéssel. Keddtől vasárnapig vehető igénybe.

5.1.25. Kiállítás megtekintése tárlatvezetéssel 5.

Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 3 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem
A program/foglalkozás időtartama: 30 perc
A program/foglalkozás ára: 1300 Ft/fő

A program tartalmazza a sétálójegyet a múzeum teljes területére, valamint a Petőfi-kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel az ún. zárvatartási időszakban (2023. január 10. – március 10.). Keddtől vasárnapig vehető igénybe.

További programlehetőségek: Nyíregyházi Állatpark, Tuzson János Botanikus Kert, Aquarius Élményfürdő, Móricz Zsigmond Színház
Javasolt éttermek: Park Étterem, Nyíregyháza, Sóstói út 70.
Javasolt szálláshelyek: Park Hotel, Nyíregyháza, Sóstói út 70.

6. PÉCS

6.1. Janus Pannonius Múzeum, Pécs

cím: Csontváry Múzeum, Pécs, Janus Pannonius u. 11.
honlap: <https://www.jpm.hu/>
nyitvatartás: keddtől vasárnapig: 10:00–18:00 (A Janus Pannonius Múzeum többi kiállításának nyitvatartása: <https://www.jpm.hu/nyitvatartas>)
kapcsolattartó: Varga Balázs; varga.balazs@jpm.hu; +36 30 724 1578

A Janus Pannonius Múzeum a legnagyobb gyűjteménnyel rendelkező megyei hatókörű városi múzeum Magyarországon. Öt szakmai osztályának (régészet, helytörténet, képző- és iparművészet, néprajz, természettudomány) összesen tizenöt állandó kiállítása, évről évre megrendezett változatos időszaki tárlatai, programjai, gazdag múzeumpedagógiai kínálata miatt Pécs és a térség meghatározó kulturális, művelődési intézménye, emellett folyamatosan rendelkezésre áll a kutatók előtt is. Az intézmény kezdetektől fogva résztvevője, közreműködője országos kezdeményezésű fesztiváloknak, szakmai napoknak. A JPM rendelkezik országosan a második legnagyobb képző- és iparművészeti, valamint néprajzi gyűjteménnyel.

A Múzeum állandó kiállításai:

- Csontváry Kiállítás (Pécs, Janus Pannonius u. 11.)
- Martyn Ferenc Kiállítás (Pécs, Káptalan u. 4.)
- Mecseki Bányászati Kiállítás (Pécs, Káptalan u. 3.)
- Modern Magyar Képtár (Pécs, Papnövelde u. 5.)
- Néprajzi Kiállítás (Pécs, Rákóczi út 15.)
- Schaár Erzsébet: Utca (Pécs, Káptalan u. 5.)
- Sopianae régészeti kiállítás (Pécs, Káptalan u. 4.)
- Szerecsen Patika Kiállítás (Pécs, Apáca u. 1.)
- Várostitörténeti Kiállítás (Pécs, Felsőmalom u. 9.)
- Vasarely Kiállítás (Pécs, Káptalan u. 3.)
- Vasváry-ház (Pécs, Király u. 19.)
- Zsolnay Kiállítás (Pécs, Káptalan u. 2.)

A Petőfi-émlékéhez kapcsolódó kiállítás:

Hűséggel és Bátorsággal

A kiállítás elérhetősége: 2023. március 15. – 2024. március 31.

A kiállítás honlapja: www.jpm.hu

A kiállítás akadálymentessége: akadálymentes

Ajánlott korosztály: 6–12. évfolyam

A látogatók a JPM gazdag gyűjteményéből válogatott műtárgyakkal, írott forrásokkal ismerkedhetnek, újfajta megközelítésben: Tekints rá másként! Ismerd meg, ami rejtve volt! Őrizd és vidd tovább!

A tárlat első része a reformkorról szól. Európai kitekintéssel ismerhetők meg a honi reformkori folyamatok, jeles személyek, a korabeli Pécs városa. A második egység az 1848/49-es forradalom és szabadságharc időszakát követi nyomon. Bemutatjuk, miként élték meg az eseményeket a saját lakókörnyezetünkben élő elődeink, és Gróf Batthyány Kázmér, valamint Irányi Dániel életpályáját követjük nyomon. A harmadik rész a nemzeti emlékezetéről, annak koronkénti változásairól, nemzeti jelképeink továbbéléséről szól. A negyedik egység a nemzeti emlékezet napjainkban való megnyilvánulását diákok pályamunkáin keresztül mutatja be.

Választható programok, foglalkozások:

6.1.1. Élő történelem – A reformkori Baranya

Ajánlott korosztály: 8–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 1250 Ft (belépőjegy és foglalkozás)

A látogatókkal közösen elevenítjük meg a 19. század első felének európai világát: lehetünk egy bécsi fürdő vendége, egy osztrák papírgyár munkása, egy francia pékség pékje, egy angol varrótűgyár vásárlója és bekukkantunk egy szeszfőzdébe. Majd a reformkor hazai és baranyai világát idézzük: bepillantunk egy reformországygyűlés munkanapjába, elstálhatunk egy korabeli kávéházba, ahol a helyiektől megtudhatunk egy s mást az épített környezetről, a társadalomról, lakosságról életmódról, nyelvi közegről.

Hogyan?

Múzeumpedagógus vezetésével szerepekre és történetekre találunk. A kiállítás anyagát alapul véve felépítjük a korabeli karaktereket, majd a megszerzett tudás birtokában, megelevenednek a szerepbe öltözött alakok. Ezek az alakok a magyar reformkor jeles személyei: Deák Ferenc, Széchenyi István, Kossuth Lajos, Wesselényi Miklós, Kölcsey Ferenc. Valamint e kor névtelen szereplői: polgárok, polgárasszonyok, cselédek, hídépítők, muzsikuskok, jobbágyok.

A felhasznált források például: Déryné naplója, a Tudományos Gyűjteményben közzétett leírások Jankó János, Strázsay János tollából, Haas Mihály, Náray János értékes írásai Baranyáról, Pécsről, és Jellachich Károly visszaemlékezése. Ezekre építve a személyesség szemszögéből láttatható a város.

Foglalkozásunk az 1848-as márciusi eseményekig vezeti el a látogatókat. Megtudjuk és átélhetjük, miként jutott a március 15-i események híre Baranyába és Pécsre, és a város lelkes Közössége közgyűlési határozattal miként választotta – több társával együtt – Petőfi Sándort is díszpolgárává.

6.1.2. A szabadságharc emlékezete – párhuzamos történetek

Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 1250 Ft (belépőjegy és foglalkozás)

A forradalom és szabadságharc országos jelentőségű eseményei elkerülték Pécsét.

Miről tudhattak mégis a korabeli pécsi polgárok, milyen helyi vonatkozásai voltak a szabadságharcnak? Miféle érzelmeket tud generálni egy országos esemény abban a korban internet és telefon és gyors hírek nélkül? Hogyan lehetett hiteles és pontos információhoz jutni akkor? Mennyi kérdés! Keressük együtt a választ!

A kiállított tartalom a látogatók történelmi tudásával kiegészítve képezhet csak kerek egészet. A kiállítás baranyai vonatkozásai mellé oda kell tenni a tanult eseményeket (Pest, Pákozd, Pozsony, Szolnok, Szeged stb.).

A pontos tudásháló többféle grafikai szervezővel és kreatív írás technikájával, együttes gondolkozással jön létre a foglalkozás adott pontján.

Országsszerte, így Pécsen is tiltások követték az 1848–1849-es eseményeket. Mik voltak ezek? Hogyan tartatták be őket? És miként lehetett a tiltásokat kijátszani. No és miért kellett azokat kijátszani?

Ezekre a tiltott cselekvésekre és tárgyakra fókuszálva szeretnénk bemutatni a kiegyezést megelőző évtizedek hangulatát.

Egy élő árverezés játékon kiderül, hogy a látogató csoport számára melyik a legértékesebb tárgy a tiltott tárgyak sorából. A látogatók korabeli szerepekbe bújva licitálnak a tárgyakra, eközben megismerik a tárgyak történetét, üzenetét és jelentőségét.

A játék után a nemzeti szimbólumok hétköznapi tárgyakra költözését járjuk végig. Ez egyben alkalmat ad arra, hogy ránézzünk arra, ma milyen szimbólumokat hordoznak a hétköznapi tárgyaink?

További programlehetőségek:

Tettyei mésztufa barlang, Pintér-kert Arborétum, Zsolnay Negyed, Cella Septichora Látogatóközpont, Püspöki Palota, Mecsextrem Park, Állatkert

Javasolt éttermek:

Aranygaluska Étterem Pécs, Irgalmasok utca 5., Crystal Étterem Pécs, Citrom u. 18.

Javasolt szálláshelyek:

Dóm Zarándokház Pécs, Káptalan u. 8. Kodály Zoltán Kollégium Pécs, Kodály Zoltán u. 20/A.; Szalay László Kollégium Pécs Universitas u. 2.

7. KECSKEMÉT ÉS VIDÉKE

7.1. Katona József Múzeum, Kecskemét

cím: 6000 Kecskemét, Bethlen krt. 1.

honlap: <https://kkjm.hu>

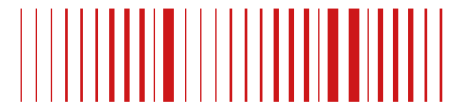
nyitvatartás: keddtől vasárnapig: 10:00–17:00

kapcsolattartó: Merinu Éva múzeumpedagógus; +36 20 257 5019; +36 76 480 776;

cifrapalota.muzped@gmail.com

Kecskemét városa 1898-ban alapította múzeumát, melynek 1904-től képzőművészeti gyűjteménye is volt; ma már Magyarország egyik legnagyobb, legrangosabb műtárgygyűjtése, mely kategóriájában – 19–20. századi, illetve a mindenkor kortárs magyar képző- és iparművészet – dobogós helyen található. Reprezentálja a legjelentősebb magyar művészeket, köztük olyan géniuszokat, mint báró Mednyánszky László, Farkas István, Tóth Menyhért, Gulácsy Lajos, vagy Rippl-Rónai József.

A múzeumpedagógiai foglalkozásoknak, a képzőművészeti gyűjteménynek és az időszaki kiállításoknak is otthont adó Cifrapalota eredetileg „Kecskemét város bérpalotájaként” épült fel Márkus Géza budapesti építész tervei alapján. A magyaros szecesszió emlékei közé sorolt, 1903-ban befejezett épületen a legtöbb megoldás a Lechner-iskola jellemzőit mutatja. Az épületet 1983-ban alakították át múzeumi célokra. Eleinte Kecskeméti Képtárként működött, majd 2004-től a megyei hatókörű városi múzeum kiállítóhelyeként (Kecskeméti Katona József Múzeum – Cifrapalota Kiállítóhelye), otthont adva képző- és iparművészeti, történeti, néprajzi, régészeti és helytörténeti kiállításoknak.

A Petőfi-émlékéhez kapcsolódó kiállítás:

Petőfi költészete a kortárs képző- és iparművészetben

A kiállítás elérhetősége: 2022. november 3. – 2023. március 5.

A kiállítás honlapja: <https://kkjm.hu>

A kiállítás akadálymentessége: akadálymentes

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

A Petőfi költészete a kortárs képző- és iparművészetben hangsúlyozottan tartalmi alapú kiállítás, mely egyértelműen a Petőfi Sándor-émlék célkitűzéseire reflektál, miszerint Petőfi Sándor és kora 19. századon túlnyúló, közelmúltbeli és jelenkori értelmezéseit állítja a középpontba. A téma: Petőfi Sándor költészete. A tárlatot létrehozó kortárs művészeti pályázat arra ösztönzi a művészeket, hogy Petőfi költészetének tartalmi elemeiben (szerelem, boldogság keresése, hősi halál, nemzet, személyes szabadság, a költő feladatai, a családi idill utáni vágy, a jók és gonoszok harca, népmesei hagyományok, szülőföld, az emberiség gondjai stb.) mélyedjenek el, s annak hatása jelenjen meg, tükröződjön az újonnan született képző- és iparművészeti alkotásokban. A Petőfi Sándor arcképét megjelenítő kortárs alkotásokkal szemben ugyanis aránytalanul kevés a költő művészetével, gondolataival, költői képeivel foglalkozó mű. Ezt az űrt szeretnénk a pályázattal és az annak nyomán létrejött kiállítással betölteni.

Választható programok, foglalkozások:

7.1.1. Kortárs Petőfi

Ajánlott korosztály: 2–6. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

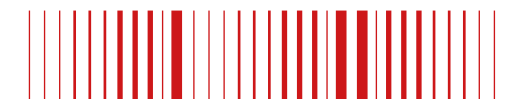
A program/foglalkozás ára: 2500 Ft/fő (kiállítás megtekintése, foglalkozás, segédanyagok, kiadvány)

A foglalkozás központi témája Petőfi költészete, és kreatív alkotással történő illusztrálása, megjelenítése. A foglalkozás bevezetéseként megtekintjük a vers ihlette modern képzőművészeti alkotásokat. Játékos feladatokat végzünk el a *Műzsám: Petőfi* című foglalkoztató füzet felhasználásával, amelyek segítenek elmélyülni a kiállítás témájában, Petőfi költészetében, a műalkotások felismerésében. Felső tagozatos diákok a kiállítás megtekintése és az alkotómunka előtt vetített képes előadáson vesznek részt.

A kiállítás megtekintése és feldolgozása után alkotómunkába kezdünk a gyerekekkel, amelynek során egy maguk által választott Petőfi vershez készítenek illusztrációt. Az alkotómunka során a pedagógussal egyeztetett igényeknek megfelelő technikákat alkalmazunk: szénrajz/ceruzarajz, akvarell, színes ceruza, kollázs, vegyes technika, üvegfestés, szita technika, linómetszés/papírdúc, térbeli ábrázolás levegőn száradó gyurma/agyag segítségével, faragás szobrászhabból, térbeli miniatűr.

A foglalkozás végén mini tárlatot készítünk az alkotásokból, és közösen értékeljük azokat.

A kiállítás megtekintése során alkalmazott foglalkoztató füzet alkalmas a múzeum-pedagógiai foglalkozás utólagos lezárására, az otthon elvégezhető matrica beragasztó, színező, illusztrációkészítő, különbségkereső feladványok elvégzésével és az összeolvasztott festmények felismerésével és szétválogatásával.

7.1.2. Egy tárgy – egy versidézet

Ajánlott korosztály: 4–8. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 2500 Ft/fő (kiállítás megtekintése, foglalkozás, segédanyagok, kiadvány)

A foglalkozás előkészítéseként a gyerekek kiválasztanak egy nekik tetsző Petőfi versidézetet, majd keresnek a saját otthoni használati tárgyaik, játékaik közül egyet, amely leginkább kifejezi az adott versidézetet. A tárgyat magukkal hozzák a múzeumi foglalkozásra.

A múzeumi foglalkozáson megnézzük a *Petőfi költészete a kortárs képző- és iparművészetben* című kiállítást. Megtekintjük a vers ihlette modern képzőművészeti alkotásokat. Megfigyeljük, hogyan jelenik meg Petőfi költészete és életútja az alkotók szubjektív kifejezőmódján.

Játékos feladatokat végzünk el a *Múzsám: Petőfi* című foglalkoztató füzet felhasználásával, amelyek segítenek elmélyülni a kiállítás témájában, Petőfi költészetében, a műalkotások felismerésében. A feladatok elvégzése közben megfigyeljük, melyek a képzőművészeti kiállításban megjelenő legkedveltebb témák? Milyen technikát alkalmaztak a művészek az ihletet adó vers művészi ábrázolására? Milyen színek használata segítette őket az érzelmek kifejezésére? Milyen alakok, milyen formák jelennek meg az alkotásokon?

A diákok a kiállítás megtekintése és az alkotómunka előtt vetített képes előadáson vesznek részt.

A kiállítás megtekintése és az előadás meghallgatása után közösen megbeszéljük, ki melyik verset választotta, és miért a hozott tárgyra gondolt a költemény kapcsán. A hozott tárgyakból és a kiválasztott versidézetekből kamarakiállítást hozunk létre a foglalkoztató térben, amelyet fényképek segítségével örökítünk meg. A program során készült kamarakiállítások felkerülnek a múzeum honlapjára virtuális kiállítás formájában és megtekinthetővé válnak a program időtartama alatt.

További programlehetőségek: Szórakaténusz Játékmúzeum és Műhely, Leskowsky Hangszergyűjtemény, Kecskeméti Planetárium, Kecskeméti Vadaspark, Kecskeméti Élményfürdő

Javasolt éttermek: Hotel Három Gúnár és Rendezvényház, 6000 Kecskemét, Batthyány u. 1-7.

Javasolt szálláshelyek: Hotel Három Gúnár és Rendezvényház, 6000 Kecskemét, Batthyány u. 1-7.

7.2. Petőfi Szülőház és Emlékmúzeum, Kiskőrös

cím: 6200 Kiskőrös, Petőfi tér 5.

honlap: www.petofimuzeum.hu

nyitvatartás: keddtől vasárnapig: 9:00–17:00

kapcsolattartó: Rajosné Lapid Eszter; +36 20 426 7041; petofimuzeum@koroskabel.hu

A Petőfi Szülőház és Emlékmúzeum alapját képező Petőfi Sándor szülőház Kiskőrös legféltettebb kulturális értéke. Az 1780 körül épült háromosztatú, nádfedezéses népi műemlék az országos kulturális turizmus kiemelt úticélja, Magyarország legelső irodalmi emlékháza, ami több mint 140 éve látogatható, 2021 óta történelmi emlékhely.

Kiskőrös abban a szerencsés helyzetben van, hogy a Petőfi Sándorhoz kapcsolódó kultuszhelyek a város központjában helyezkednek el. Az ún. Petőfi centrum látnivalóit

– Emlékmúzeum, látványtárak, János Vitéz Látogatóközpont, Szendrey Júlia egész alakos szobra, a világ első köztéri Petőfi-szobra, evangélikus templom, ahol Petőfit keresztelték, stb. – a Petőfi-vonal köti össze, ami mentén a látogatók versidézeteket olvashatnak, verspadokon pihenhetnek, illetve versfordításokat hallgathatnak meg a Műfordítói Szoborparkban elhelyezett versautomatán.

Petőfi Sándor szülőháza kultuszhelyként közvetlen kapcsolatot jelent a költővel és azzal a környezettel, amelyben világra jött. A szülőház, mint az ország legelső irodalmi emlékháza és nemzeti zarándokhely 1880 óta folyamatosan látogatható. Berendezése az évtizedek alatt többször változott, de mindegyik kiállításnak központi témája volt a Petőfi-relikviák, valamint a születés körülményeinek és dokumentumainak bemutatása.

Az Emlékmúzeum új állandó kiállítása 2022 augusztusában nyílik. A 7 év című tárlat Petőfi tragikusan rövid, csupán hét évre kiterjedő alkotó időszakát, műveit, illetve az azokra adott reflexiókat mutatja be. A kiállítás ötvözi a hagyományos látványvilágot a modern technikai eszközökkel és fiatalos, mozgalmas, formabontó megoldásokkal, így a legszélesebb rétegnek kínál lehetőséget arra, hogy megismerkedjen Petőfi költészetével.

A János Vitéz Látogatóközpont az intézmény legújabb egysége; az Európában is ritkaságnak számító látogatóközpont többnyelvű tabletes vezetéssel egy interaktív labirintusban mutatja be átélhető módon Petőfi legismertebb elbeszélő költeményét.

Az ország legnagyobb, Petőfi ihlette kortárs képzőművészeti gyűjteménye is itt található. A látványtárban a száznál is több alkotótól közel 600 alkotást számláló kollekció térbeli alkotásait tekinthetik meg a látogatók, a grafikák és olajfestmények bemutatása időszaki kiállításokon történik.

Választható programok, foglalkozások:

7.2.1. Petőfi és Kiskőrös (a kiskőrösi Petőfi-kultusz története)

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 2 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 25 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 60 perc

A program/foglalkozás ára: 1450 Ft/fő

A program a szülőház és új kiállításának bemutatására épül, ami foglalkoztató füzet és csoportokra szabott tárlatvezetéssel történik. Utóbbi kitér a kiskőrösi Petőfi-kultusz kezdeteire, dokumentumaira, Kiskőrös és a múzeum jelenlegi kultuszápoló tevékenységére. A látogató olyan, helytörténeti kutatásokon alapuló információ birtokába jut, amit nemigen tudhat meg máshonnan. A program tartalmazza a szülőház szomszédságában lévő Emlékmúzeum 7 év című új kiállításának tárlatvezetéssel egybekötött megtekintését is, valamint a versautomata kipróbálását a Műfordítói Szoborparkban.

7.2.2. A költők parnasszusa

Ajánlott korosztály: 8–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 25 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 1700 Ft/fő

A költők parnasszusa egy nagyméretű társasjátékasztal, ami Petőfi Sándor, Arany János és Jókai Mór életéhez és irodalmi munkásságához kapcsolódva tartalmaz kérdéseket 3féle nehézségi szinten. A furmányos játék alkalmas a már meglévő tudás összegzésére, kiegészítésére, játszható egyénileg és csoportosan, diákok, de tanárok számára is kiváló csapatépítő foglalkozás. Különösen ajánljuk érettségi előtt álló diákok tudásának szintetizálására, a három irodalmi személyiség közötti összefüggések megvilágítására. A program tartalmazza továbbá a belépőt és a tárlatvezetést a Petőfi Sándor szülőházában lévő *Költőnek szült anyám* című kiállításhoz, az Emlékmúzeum új, 7 év című tárlatának megtekintését, és a versautomata kipróbálását a Műfordítói Szoborparkban.

7.2.3. Barangolás János vitéz birodalmában

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 25 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 2000 Ft/fő

A János Vitéz Látogatóközpont interaktív labirintusába 6 fős csoportokban egy múzeumi munkatárs kíséretével mennek be a látogatók. A kiállításban egymás után következő jelenetekben tabletes vezetéssel élhető át Kukoricza Jancsi története. A labirintusban nagy szerepe van a látványnak, a mozgó installációnak, a hang- és fényeffekteknak, illetve a helyszíneknél elhangzó versrészleteknek. Mindez azt a cél szolgálja, hogy minél nagyobb teret kapjon a befogadói fantázia.

A labirintusban való haladást lábnyomok, illetve a tablet utasításai segítik. Feladatokat szintén a tableten, illetve a beépített érintő felületeken kell megoldaniuk a látogatóknak. A több helyen mozgó installáció segít átélni pl. a viharos tengert és a hajótörést. A hosszú vándorlás, kalandok, próbatételek után a főhős jutalmul bebocsájtást nyer Tündérországba.

Amíg a csoport egy része a labirintusban követi nyomon János vitéz kalandjait, a többiek az emeleti foglalkoztató térben több állomásos múzeumpedagógiai foglalkozáson vesznek részt, ahol felépíthetik a tündérpalotát, asztali társasjáték közben mérhetik össze az elbeszélő költeményhez kapcsolódó tudásukat, memóriajáték, kirakók, kódfejtők és tili-tolik segítségével csiszolhatják logikájukat.

7.2.4. Petőfi-centrum

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 25 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: nem

A program/foglalkozás időtartama: 120 perc

A program/foglalkozás ára: 2950 Ft/fő

A diákok egy részét a János Vitéz Látogatóközpont labirintusába, valamint az emeleti múzeumpedagógiai foglalkoztatóba várjuk, míg a többiek a Petőfi szülőház *Költőnek szült anyám* és az Emlékmúzeum 7 év című tárlatát tekintik meg tárlatvezetéssel, majd helyet cserélnek. Szabad programként elidőzhetnek a Műfordítói Szoborparkban, ahol Petőfi-fordításokat hallgathatnak meg a versautomatán, valamint sétálhatnak a városközpont Petőfi emlékhelyeit, nevezetességeit összekötő Petőfi-vonal mentén, ahol szintén számos, kapcsolódó idézettel találkozhatnak.

Ez a tematika különösen azoknak a csoportoknak ajánlott, akiknek kevésbé feszített a programjuk, és hosszabb időt szeretnének eltölteni Kiskőrösön.

További programlehetőségek: Szlovák Tájház, Kiskőrösi Rónaszéki Fürdő, Szöllösi Lovastanya, Krimpen Park

Javasolt éttermek: Kurta Étterem (Kiskőrös, Csokonai utca 51.), Eatrend (Kiskőrös, Árpád utca 18.)

Javasolt szálláshelyek: Kőrösfalva Hostel (Kiskőrös, Árpád utca 18.)

7.3. Petőfi Sándor Emlékmúzeum, Szalkszentmárton

cím: 6086 Szalkszentmárton, Petőfi tér 14.

honlap: www.petofiszalkon.hu

nyitvatartás: keddtől szombatig: 8:00–16:00

kapcsolattartó: Mészáros Szilvia; +36 30 975 8734

Szalkszentmárton központjában áll a tekintélyes, fehérre meszelt falú, a település hajdani földesura, gróf Festetics György által 1810-ben, klasszicista stílusban épített beálló vendégfogadó és mézarszék. Mára már a falu ékszerdobozává vált a Petőfi Sándor Emlékiállítás épülete és annak udvara, ami jól illeszkedik ma is a falu képébe.

Petőfi Sándor édesapja, Petrovics Istvánnak 1845 Szent György napjától nyílt módja arra, hogy bérelje a településen lévő vendégfogadót és mézarszéket, valamint hasznosítsa a három vendégszobát. Petőfi a felvidéki utazása után, 1845. július 12-én érkezett először a szülői házhoz. Ekkor született a szép *Fekete kenyér* című, első szalkszentmártoni verse. Költeményei alatt 112-szer olvasható keletkezési helyként Szalkszentmárton neve. Itt íródott két drámája (*Zöld Marci*, *Tigris és hiéna*) és egy regénye (*A hóhér kötele*). Amikor a szülők egy éves bérlete megszűnt, a családnak távoznia kellett. A távozás előtti napon a vendégfogadó udvarán árverést tartottak a Petrovics család ingóságai fölött, s ezek nagy része dobra került, melyeket az Emlékiállítás őriz.

A több mint két évszázadot megért épület ellenállva a változtatási törekvéseknek, az idő folyamán csupán kevés átalakításon esett át. Eredeti funkcióját egészen 1949-ig őrizte meg. Az egykori földesúri fogadót 1972. szeptember 24-én emlékmúzeumként adhattak át a nagyközönség számára, azóta az év minden hónapjában várja a régi és új látogatóit.

A Petőfi-emlékhéhez kapcsolódó kiállítás:

Petőfi Sándor és szülei a szalkszentmártoni nagyvendégfogadóban

A kiállítás elérhetősége: egész évben (novembertől március idusáig a tárlat nyolc kiállító tere közül, csak az ivóban tudjuk biztosítani a fűtött termet)

A kiállítás honlapja: www.petofiszalkon.hu

A kiállítás akadálymentessége: igen

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

A műemléképületben – amely Magyarország legnagyobb Petőfi Emlékháza – Petőfi Sándor és szülei relikviáin kívül, helytörténeti emlékek is találhatóak. A nyolc kiállítótérrel rendelkező hajdan Petőfi otthona igazi időutazásra hívogatja a látogatót. A 2010-ben megújított épület kiállító terei az interaktív elemekkel és kibővített vendégfogadással mozgásba hozza a látogatót.

A szülők és a felnőtt költő ebben a fogadóban töltötték együtt a leghosszabb időt. A híres poéta látva szülei nehéz anyagi helyzetét, írásaival akart segíteni rajtuk. Az anyai szeretet és az apai törekvés és tisztesség, a felnőtt fiú segítőkészsége példává és legendává magasodott a szalkszentmártoniak emlékezetében. Petrovics István példáját és emlékét a későbbi bérlok őrizték meg tárgyak és folklorizált történetek formájában. Petrovics család ingóságait Dömsödre költözésük előtt elárverezték. A tárgyak jó részét a szalkszentmártoniak vásárolták meg. Nagy becsben tartották és a múzeum alapításakor a generációkon át őrzött darabok a gyűjteménybe kerültek.

Választható programok, foglalkozások:

7.3.1. Rügyfakadástól lombhullásig – Kis csomag

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 2 csoport április idusától októberig

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 25 fő

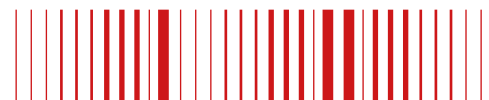
Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: a *Gyertyaláng* foglalkozás kivételével igen, megfelelő számú kísérő esetén

A program/foglalkozás időtartama: 180 perc

A program/foglalkozás ára: 3100 Ft/fő (kiállítás tárlatvezetéssel, foglalkozás, segédanyagok)

A programcsomag tartalmazza a kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel, valamint az alábbi 3 foglalkozást.

- *Kölyök konyha Petőfi otthonában* – Hagyományőrzés az alföldi füstös konyhában
A program célja régi magyar népi ételek megismertetése, az alföldi parasztkonyha eszközkészletének bemutatása. A fiatalok elsajátítják a kenyérsütés fortélyait. Az egykoron Hruz Mária által is használt, befűtött szabadkéményes konyha kemencéjében a kenyértészta kinyújtását követően kenyérlángos formájában süthetők ki a kenyerek. A korabeli eszközök használatával a diákok megtanulhatják a csigatészta készítést, ami régen a lakodalmi levelek nélkülözhetetlen tésztája volt.
- *Gyertyaláng*
A tematikus foglalkozáson lánnglelkű költőnk emlékére különleges, egyedi gyertyákat készítünk. A program segítségével ismereteket szerezhetnek a reformkortól napjainkig tartó világítás történetének fejlődéséről. Csipet irodalommal fűszerezett múzeumpedagógiai foglalkozásban megismerkednek a Szalkszentmártonban írt *Gyertyám homályosan lobogott* című versével és az egyik általunk őrzött relikvia – a költő által használt – gyertyatartó értékével.
- *Üzenj haza!*
Petrovics István, a költő édesapja egykori kocsmájából lehetőség van haza „izenni” a szülőknek, hisz segítünk a mára már hagyományőrzésnek számító képeslapírásban, amit még aznap postára is adunk.

7.3.2. Rügyfakadástól lombhullásig – Nagy csomag

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 2 csoport április idusától októberig

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 25 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: a *Gyertyaláng* foglalkozás kivételével igen, megfelelő számú kísérő esetén

A program/foglalkozás időtartama: 240 perc

A program/foglalkozás ára: 3900 Ft/fő (kiállítás tárlatvezetéssel, foglalkozás, segédanyagok)

A programcsomag tartalmazza a kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel, valamint az alábbi 4 foglalkozást.

- *Gyalogság, lovasság, tűzértség...* Udvari játékok

Az ápoltt, szépen rendezett udvar területén az 1848/49-es szabadságharchoz kapcsolódó sorjátékokat biztosítunk, amelyekben ügyességüket, gyorsaságukat és erejüket mérhetik össze a gyermekek. Mesepedagógia foglalkozás keretén belül részesévé válnak a huszártoborzás élményének. A gyerekek kipróbálhatják mobil népi fajtáinkat (várostrom, kukoricamorzsoló lóca, gólyaláb, vesszőkoszorú célba dobáló, fejhető kecske sajtárral, egyensúlyozást fejlesztő mérleghinta, faló, fakard, tyúklépegető), amelyek a készség- és képességfejlesztés eszközei.

- *Kölyök konyha Petőfi otthonában* – Hagyományőrzés az alföldi füstös konyhában

A program célja régi magyar népi ételek megismertetése, az alföldi parasztkonyha eszközkészletének bemutatása. A fiatalok elsajátítják a kenyérsütés fortélyait. Az egykoron Hruzá Mária által is használt, befűtött szabadkéményes konyha kemencéjében a kenyértészta kinyújtását követően kenyérlángos formájában süthetők ki a kenyerek. A korabeli eszközök használatával az diákok megtanulhatják a csigatészta készíttést, ami régen a lakodalmi levesek nélkülözhetetlen tésztája volt.

- *Gyertyaláng*

A tematikus foglalkozáson lánlelkű költőnk emlékére különleges, egyedi gyertyákat készíttünk. A program segítségével ismeretet szerezhettek a reformkortól napjainkig tartó világítás történetének fejlődéséről. Csipet irodalommal fűszerezett múzeumpedagógiai foglalkozásban megismerkednek a Szalkszentmártonban írt *Gyertyám homályosan lobogott* című versével és az egyik általunk őrzött relikvia – a költő által használt – gyertyatartó értékével.

- *Üzenj haza!*

Petrovics István, a költő édesapja egykori kocsmájából lehetőség van haza „izenni” a szülőknek, hisz segítünk a mára már hagyományőrzésnek számító képeslapírásban, amit még aznap postára is adunk.

7.3.3. Lombhullástól rügyfakadásig – Kis csomag

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: októbertől – április idusáig 2 csoportot, mert csak egy teremben (az ivóban) tudják biztosítani a fűtött termet.

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 20 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: a *Gyertyaláng* foglalkozás kivételével igen, megfelelő számú kísérő esetén

A program/foglalkozás időtartama: 180 perc

A program/foglalkozás ára: 3100 Ft/fő (kiállítás tárlatvezetéssel, foglalkozás, segédanyagok)

A programcsomag tartalmazza a kiállítás megtekintését tárlatvezetéssel, valamint az alábbi 3 foglalkozást.

- *Kölyök konyha Petőfi otthonában* – Hagyományőrzés az alföldi füstös konyhában

A program célja régi magyar népi ételek megismertetése, az alföldi parasztkonyha eszközkészletének bemutatása. A fiatalok elsajátítják a kenyérsütés fortélyait. Az egykoron Hruzá Mária által is használt, befűtött szabadkéményes konyha kemencéjében a kenyértészta kinyújtását követően kenyérlángos formájában süthetők ki a kenyerek. A korabeli eszközök használatával a diákok megtanulhatják a csigatészta készíttést, ami régen a lakodalmi levesek nélkülözhetetlen tésztája volt.

- *Gyertyaláng*

A tematikus foglalkozáson lánlelkű költőnk emlékére különleges, egyedi gyertyákat készíttünk. A program segítségével ismeretet szerezhettek a reformkortól napjainkig tartó világítás történetének fejlődéséről. Csipet irodalommal fűszerezett múzeumpedagógiai foglalkozásban megismerkednek a Szalkszentmártonban írt *Gyertyám homályosan lobogott* című versével és az egyik általunk őrzött relikvia – a költő által használt – gyertyatartó értékével.

- *Üzenj haza!*

Petrovics István, a költő édesapja egykori kocsmájából lehetőség van haza „izenni” a szülőknek, hisz segítünk a mára már hagyományőrzésnek számító képeslapírásban, amit még aznap postára is adunk.

További programlehetőségek: –

Javasolt éttermek: –

Javasolt szálláshelyek: –

8. VELENCEI-TÓ KÖRNYÉKE

8.1. Vörösmarty Mihály Emlékház, Kápolnásnyék

cím: 2475 Kápolnásnyék, Vörösmarty u. 31–33.

honlap: www.vorosmartyemlekhaz.hu

nyitvatartás: március 15–től október 31-ig, hétfő kivételével, minden nap 10:00–18:00

kapcsolattartó: Kissné Mester Ildikó; Gránitz–Pápai Judit; info@vorosmartyemlekhaz.hu;
+36 70 382 3054

Második nemzeti himnuszunk, a Szózat költője, Vörösmarty Mihály a Velencei-tó mellett, Kápolnásnyéken született 1800. december 1-jén. A család egykori lakóhelyén, a Nádasdy grófi család egykori gazdatiszti házában berendezett emlékmúzeum az ország legjelentősebb Vörösmarty-emlékhelye. Ebben a házban nevelkedett a magyar romantika kimagasló alkotója, ám a kis Vörösmarty nem e falak között látta meg a napvilágot, nem volt még egy esztendő, amikor a család ebbe a házba költözött, 1801–1811-ig töltötte itt korai gyermekéveit, ezáltal gyermekkorának emlékei már ide kötődnek.

Az utolsó tulajdonos, Kresz Géza először Vörösmarty-emlékszobát rendezett be az épületben, majd 1900. december 1-jén, Vörösmarty Mihály születésének 100. évfordulóján országos ünnepséget rendeztek itt. Kresz Mária néprajzkutató 1948-ban a Magyar Tudományos Akadémiának ajánlotta fel az épületet, azzal a kikötéssel, hogy emlékházat rendezzenek be a költő tiszteletére. Az első kiállítás 1950-ben, a jelenlegi, interaktív és a modern kor elvárásainak minden tekintetben megfelelő kiállítás – egy jelentős felújítás és park-

rendezés után – 2020-ban nyílt meg, s várja látogatóit március 15-től október 31-ig (hétfő kivételével), naponta. A téli időszakban pedig írásbeli bejelentkezés alapján tekinthet meg csoportok az Emlékházat. 5 termen keresztül Vörösmarty Mihály életét, munkásságát, a reformkori irodalmi életet ismerhetik meg a látogatók, emellett pedig egy kamarakiállítás állít emléket a Kresz családnak. A csodálatos parkban tett séta során Vörösmarty Mihály verseivel és Csajághy Laura szobrával is találkozhatunk.

A Petőfi-emlékévhöz kapcsolódó kiállítás:

„Ragyogjon emberméltóság sugára”

A kiállítás elérhetősége: március 15–től október 31-ig kedd–vasárnap: 10:00–18:00
(a téli időszakban csoportok részére legalább két héttel korábban történő írásbeli bejelentkezés alapján)

A kiállítás honlapja: www.vorosmartyemlekhaz.hu

A kiállítás akadálymentessége: igen

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Az Emlékház kiállításában Vörösmarty Mihály életét, munkásságát, a reformkori irodalmi életet ismerhetik meg a látogatók, emellett pedig egy kamarakiállítás állít emléket a Kresz családnak. Az épületbe belépve a Szózat egész falat betöltő modern installációja és kézirata, a ház története és egy korabeli térkép tekinthető meg a kiállítás mottója („Ragyogjon emberméltóság sugára”) mellett. Az első terem Vörösmarty gyermekkorához, családjához kapcsolódik. Ezt követően diákeveit, pályakezdését ismerhetjük meg, majd az 1830-as, 1840-es évek sikereink át eljutunk a szabadságharc időszakához, majd Vörösmarty 1855-ben bekövetkezett halálával s a Szózat szerzőjéhez kapcsolódó visszaemlékezésekkel zárul az élettörténet. Az utolsó teremben egy idővonal (1800–1855-ig) várja a látogatókat, amely Vörösmarty életén kívül összefoglalja a kor hazai és nemzetközi jelentős eseményeit is.

A kamarakiállítás két termében megismerkedhetünk a ház 1811 utáni történetével, kiemelten a Kresz családdal.

Választható programok, foglalkozások:

8.1.1. Az Emlékház látogatása tárlatvezetéssel

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 50 fő (csoportbontásban)

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: egyeztetés alapján

A program/foglalkozás időtartama: 60 perc (csoportbontás esetén 120 perc)

A program/foglalkozás ára: 1000 Ft /fő

Az Emlékház története, korosztályhoz igazított tárlatvezetés valamennyi termen keresztül, kiemelve mindenütt az érdekességeket, az interaktív elemek kipróbálásának lehetősége, majd az előzetes ismeretszerzés után a tárlat önálló felfedezése. A tárlatvezetés végén a tanulók apró, a reformkorhoz kapcsolódó ajándéktárgyat kapnak.

8.1.2. Petőfi és Vörösmarty kora: a reformkor

- Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 35 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: egyeztetés alapján
- A program/foglalkozás időtartama: 120 perc
- A program/foglalkozás ára: 1700 Ft/fő

Az Emlékház történetének megismerése és a korosztályhoz igazított tárlatvezetést követően a tanulók csoportmunkában, 8 feladatsorból álló „reformkori vetélkedő” keretében játékos feladatokon keresztül mélyíthetik el és bővíthetik a megszerzett ismereteket. A Petőfi és Vörösmarty kapcsolatát is érintő foglalkozást követően a tanulók apró, a reformkorhoz kapcsolódó ajándéktárgyat kapnak, a legeredményesebb 3 csapat pedig külön díjazásban is részesül. Végül lehetőség van a tárlat önálló megtekintésére, egy-egy résztemában történő elmélyülésre, az interaktív elemek felfedezésére is.

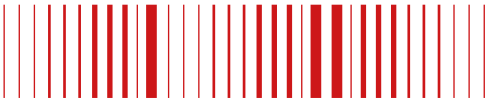
8.1.3. Rendhagyó reformkori barangolás a Velencei-tónál

- Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 35 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: egyeztetés alapján
- A program/foglalkozás időtartama: kb. 5 óra
- A program/foglalkozás ára: 4500 Ft/fő

A **hátróm helyszínt** felölelő egész napos program keretében a tanulók a **Vörösmarty Emlékház**hoz érkeznek. Az Emlékház történetének megismerése és a korosztályhoz igazított tárlatvezetést követően a tanulók csoportmunkában, 8 feladatsorból álló „reformkori vetélkedő” keretében játékos feladatokon keresztül mélyíthetik el és bővíthetik a megszerzett ismereteket. A Petőfi és Vörösmarty kapcsolatát is érintő foglalkozást követően a tanulók apró, a reformkorhoz kapcsolódó ajándéktárgyat kapnak, a legeredményesebb 3 csapat pedig külön díjazásban is részesül. Végül lehetőség van a tárlat önálló megtekintésére, egy-egy résztemában történő elmélyülésre, az interaktív elemek felfedezésére is. Ezután a velencei Bence-hegyen, a **Vörösmarty-pincénél** folytatjuk programunkat, mely egykor részben Vörösmarty Mihály és családja tulajdonát képezte, s a közelben volt szőlője is. A költőóriás minden bizonnyal többször is időzött itt barátaival, pályatársaival, s az itteni

élményei meghatározók lehettek több költeménye megírásakor. Itt a pince bemutatása után rendhagyó irodalomórán ismerkedhetnek meg a fiatalok Petőfi és Vörösmarty szőlőhöz, borhoz kapcsolódó műveivel. A kápolnasnyéki **Halász-kastély**ban zárjuk a napot. Az 1810 körül épült, mintegy száz évvel később bővített és 2016-ban felújított kastély egykori lakója, Schweidel József aradi vértanú lánya, Schweidel Anna révén kapcsolódik a nap programjához. A magát a pákozdi csatában is kitüntető aradi vértanúra, Schweidel Józsefre és a szabadságharc hőseire, áldozataira emlékezünk utolsó állomásunkon. Megismerkedhetnek a diákok azzal a kereszttel és történetével, melyet a hagyomány szerint Schweidel tábornok kivégzése előtt adott át a mellette álló papnak, és kérte meg, hogy adja át fiának. Végül megtekintjük a Halász-kastély parkjában 2016-ban átadott Petőfi-szobrot. Tekintettel a program időtartamára, igény esetén, előzetes egyeztetést követően lehetőség van étkezés igénylésére a Vörösmarty-pincénél, amely költsége a programköltségen felül fizetendő.

További programlehetőségek: KEMPP Pákozdi, Halász-kastély Kápolnasnyék
Javasolt étterem: Tekergő Étterem, Velence, Sukorói Első u. 1.
Javasolt szálláshelyek: –

8.2. Vajda János Emlékház, Vál

cím: 2473 Vál, Antali erdő
honlap: www.val.hu
nyitvatartás: előre egyeztetett időpontban minden nap 8:00–18:00
kapcsolattartó: Szabó Éva intézményvezető (Vajda János Általános Iskola);
+36 70 490 3874

„Pesten születtem ugyan, de szüleim azonnal párhetes koromban Vaálba költöztek, hol atyám uradalmi főerdész volt, és ahol magányosan álló, még ma is létező, de már dűledező, nádfödeles házban nevelkedtem és ama benyomásokot nyertem, melyek írói működéseme elhatározók voltak.” Válba gyökerezik Vajda legendássá vált rajongása a természet iránt, amely egészen korai, illetve öregkori, elvágyódást kifejező lírájának is egyik ihletője volt.

A vadregényes környezetben álló, 200 esztendősi erdészlak, amelyben a költő nevelkedett, a községtől 3 kilométerre áll. A három helyiségből álló Emlékház kiállítása 2022 nyarán megújul: a tisztaszobában egy falusi lakószobát tekinthetnek meg a látogatók, a konyhában részben konyhai eszközöket, részben a Vajda Jánosról szóló kiállítás bevezetőjét lehet megtekinteni. A lakószobában pedig Vajda életét és műveit bemutató kiállítás tekinthető meg.

Választható programok, foglalkozások:

8.2.1. „Ismeretlen völgy ölében...” – Vajda János és gyermekkorának színhelye, Vál

Ajánlott korosztály: 7–11. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen
A program/foglalkozás időtartama: 120 perc
A program/foglalkozás ára: 700 Ft/fő

A program központi helyszíne az erdő szélén álló Vajda Emlékház, ahol Vajda költészetének és a XIX. század irodalmi és művészeti irányzatainak a bemutatására kerül sor. Az épület 3 helyiségében jelenleg egy Vajda- és egy helytörténeti kiállítás található. A tárlatvezetést követően a résztvevők egyénileg vagy csoportokban dolgozzák fel a kiállítást egy feladatlap segítségével.

Az Emlékház megtekintése után a kertben piknikezésre is van lehetőség, majd a településre visszatérve Magyarország 9., Fejér megye legnagyobb templomának megtekintésére kerül sor idegenvezetéssel; a vállalkozó szellemű csoportok pedig a mellette álló 14–15. századi gótikus tornyot is megmászhathatják. A templom és a település története kapcsán a török kort és a klasszicizmust is megidézzük.

8.2.2. A Vajda János Emlékház felfedezése

Ajánlott korosztály: 7–11. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen
A program/foglalkozás időtartama: 60 perc
A program/foglalkozás ára: 500 Ft/fő

Az erdő szélén álló Vajda Emlékházban a tárlatvezetés keretében Vajda költészetének és a XIX. század irodalmi és művészeti irányzatainak a bemutatására kerül sor. Ezt követően a résztvevők egyénileg vagy csoportokban dolgozzák fel a kiállítást egy feladatlap segítségével.

További programlehetőségek: Alcsúti Arborétum, Mezőtlábas Park, Tabajd
Javasolt étterem: Pizzeria da Salvi, Vál, Szent István tér 14.; Vadászház, Vál
Javasolt szálláshelyek: Vadászház, Vál

9. BUDAPEST

9.1. Petőfi Irodalmi Múzeum

cím: 1053 Budapest, Károlyi u. 16.
honlap: www.pim.hu
nyitvatartás: kedd–vasárnap: 10:00–18:00
(csoportokat hétköznap 10:00-tól 18:00-ig tudunk fogadni)
kapcsolattartó: Czékmany Anna; czekmánya@pim.hu

A Petőfi Irodalmi Múzeum célja a magyar irodalmi örökség minél teljesebb körű gyűjtése, feltárása, a klasszikus és kortárs magyar irodalom sokoldalú bemutatása és közvetítése a világ sokféleségét elfogadó, anyanyelvi és kulturális identitás támogatásának jegyében. Célunk a széles körű társadalmi beágyazottság megvalósítása, a kulturális emlékezet ébrentartása és folyamatos gazdagítása az irodalom és a társművészetek közötti párbeszéd személyes és közösségi élményeinek biztosításával.

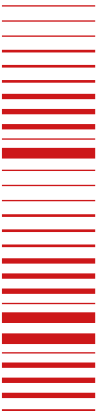
Múzeumpedagógiai foglalkozásink során – a fentiekkel teljes összhangban – kiemelten fontosnak tartjuk a felfedezés, a kérdéses gesztusát, a rácsodálkozás képességét, az összefüggések megértésének örömét, a vélemények, gondolkodásmódok sokszínűségének játékos megtapasztalását. A múzeum számunkra a folyamatos tanulás és kísérletezés terepe. Komplex médium, mely új és új perspektívákat kínál, hogy másképp olvashassunk szövegeket, tereket, alkotói életutakat, személyiségeket, múzeumot és irodalmat.

A Petőfi-emlékévhöz kapcsolódó kiállítás:

„Költő lenni vagy nem lenni” – Petőfi200

A kiállítás elérhetősége: 2023. január 2-től folyamatosan
A kiállítás honlapja: www.pim.hu
A kiállítás akadálymentessége: mozgáskorlátozottak, tanulásban vagy értelmileg akadályozott, illetve autisztikus spektrumzavarban érintett személyek számára akadálymentesített (de a kiemelkedően nagy számú audiovizuális élmény, illetve hanghatás okán inkább vezetett csoportban ajánlott a kiállítás felfedezése az utóbbi célcsoport számára)
Ajánlott korosztály: 5–12. évfolyam

A Petőfi Irodalmi Múzeum új tárlata – ahogy címe is sejteti – a Petőfi-szövegek felől közelít a végtelenül gazdag életműhöz, ezek segítségével villantja fel a költő lenyűgözően sokszínű személyiségét és fordultatos sorsát is. A kiállítás egy etűd-füzér, mely terében izgalmasan együtt létezteti az interaktív tartalmakat, az invenciózus, atmoszférateremtő belsőépítészeti megoldásokat, a kortárs Petőfi-kutatás és muzeológia fontos kérdéseinek szöveges, képi megjelenítését az eredeti műtárgyak aurájának egyszeri, meghökkentően intim élményével. A tárlatban Petőfi leveleiből és verseiből kibontható kapcsolatrendszere, tájékoztató tének sajátosságai, a textusok viszonya a korszak képzőművészeti alkotásaihoz, költői és emberi arcai, szerepei, szövegeiben rögzített utazásai és természetesen forradalmi versei (minden radikalizmusukkal és ellentmondásosságukkal) is helyet kapnak. Pontosabban térszervező elvvé válnak. A tárlatban a szövegek és a szövegekhez kapcsolt meghatározó kérdéskörök, jelenségek valóban „térbe fordítódnak”, más és más hangulatú, más és más lehetőségeket, kihívásokat, felfedezéseket rejtő terekbe.

9.1.1. Pixel – vessz el a részletekben

- Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 2 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen
- A program/foglalkozás időtartama: 90 perc
- A program/foglalkozás ára: 500 Ft/fő

Petőfi. Mintha önmagát magyarázná ez a név. Ismerjük. Tudjuk. De mi van, ha kérdőjel kerül utána? S ezzel jelezzük kételyeinket, kíváncsiságunkat: Petőfi? S ha komolyan is vesszük a kérdőjelet akkor egy végtelenül izgalmas (szöveg)világba jutunk, ahol semmi nem azért és olyan, mint amiért és amilyenek gondoltuk volna. Mert ki hitte volna, hogy a *János vitéz* fricska volt a kor híres és elismert íróinak, hogy Petőfinek olyan szikrázó, sziporkázó és csípős humorérzéke volt, hogy komolyan tarott attól, egyszer egy általa kinevettetett poéta puskavégre kapja, hogy a kisvárosi polgároknak írt inkább a faluról (és ebben üzleti lehetőségeket is látott) és egyik legszebb és legismertebb szerelmes versében azért vannak „aggasztó” és meglepő sorok, amiket hiába olvastunk számtalanszor valahogy mégsem veszünk észre?

A foglalkozás alatt Petőfi ismert vagy éppen meghökkentően elfeledett szövegei alapján apró, izgalmas részletekből mindenki összerakhatja, ő mit ért az alatt a kijelentés alatt, hogy: Petőfi.

9.1.2. „Pótolja olvasóm kegyes képzelete” – avagy Petőfi sem gondolhatott mindenre

- Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 2 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen
- A program/foglalkozás időtartama: 90 perc
- A program/foglalkozás ára: 500 Ft/fő

A *János vitéz*ben aztán igazán minden van: zsványok, szerelem, csata, repülés, óriások, boszorkányok, tündérek és még sorolhatnánk... De valóban minden benne van ebben a kortársakat kicsit ingerelni szánt tréfában, ahol az egyszeri árva juhászlegényből, Kukoricza Jancsiból (nesze neked hősi énekek) Tündérország királya, János vitéz lesz? Aligha. Mi biztosak vagyunk abban, hogy vállalkoztok a kalandra és megalkotjátok a János vitéz elvagy éppen kifelejtett szereplőit és a kiállítás felfedezésével életre keltitek saját hőstöket!

A foglalkozás a *János vitéz* olvasása után ajánlott.

9.1.3. Petőfi freestyle

„Petőfi Sándor – az egy vadonatúj feldolgozás, csak az a kár, hogy tele lett nyomva hip-hop elemekkel.”

- Ajánlott korosztály: 9–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 2 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen
- A program/foglalkozás időtartama: 90 perc
- A program/foglalkozás ára: 500 Ft/fő

Petőfi Sándor a híres, magyar forradalmár költő, aki mintha egyre távolabb sodródna tőlünk, aki meghatározhatatlan műfajú zenékben egy köznevesült hívószó (még csak nem is rím), aki egy bajuszra redukálódik gyorsan változó divatból hamar kikopó pólókon. S persze nincs is ezzel semmi gond, a kultusz változik, s költőnk is vele, de a foglalkozás alatt arra teszünk bátor kísérletet, hogy magunknak megválaszoljuk, mit jelenthet nekünk Petőfi és főleg Petőfi költészete? Jelent-e egyáltalán valamit vagy egy régi dal mindig újabb és egyre kopottabb remixe? Vagy benne bujkál minden megszólalásunkba, alapvetően alakítja hogyan gondolkodunk a világról, ha magyar nyelven tesszük azt?

Petőfi útirajzai, tájversei, romantikus rém-lírája és házastársi poémái, no meg politikai, forradalmi művei alapján mindenki a maga választát és Petőfijét találhatja meg.

9.2. Magyar Nemzeti Múzeum

cím: 1088 Budapest, Múzeum krt. 14–16.

honlap: www.mnm.hu

nyitvatartás: kedd–vasárnap: 10:00–18:00, pénztár zárása: 17:30

kapcsolattartó: Kenesei Zsófia Orsolya; kenesei.zsofia@mnm.hu; +36 30 090 5783

A Magyar Nemzeti Múzeum 1802-ben Széchényi Ferenc felajánlása nyomán jött létre. A század első felében az új Múzeum felajánlások nyomán folyamatosan gyarapodott, ezzel párhuzamosan a gazdag gyűjtemény számára egy méltó hajlék felépítése is nemzeti ügyé vált. A Múzeum önálló épületének tervezésével a magyarországi klasszicista építészet jelentős alakját, Pollack Mihályt bízták meg. Az építkezés 1837 és 1847 között folyt.

Az 1847-re elkészült új múzeumépület egyből a nemzeti egység, a nemzeti összetartozás jelképe lett, így nem véletlen, hogy jelentős szerepet játszott az 1848–49. évi forradalom és szabadságharc történetében. 1848. március 15-én a homlokzat előtti tér a forradalom egyik fontos színhelye volt, ahol a hagyománnyal ellentétben Petőfi Sándor nem szavalt el a *Nemzeti Dalt* (de beszédet mondott). A Múzeum előtti tér 1848–49-ben számos népgyűlés helyszíne volt. A múzeumi díszteremben ülésezett a 48-as népképviselői országgyűlés felső háza. Ettől kezdve a Nemzeti Múzeum épülete nem csupán a legfontosabb nemzeti gyűjtemény őrző- és bemutatóhelye, hanem a nemzeti szabadság jelképe is.

A több millió tárgyat magába foglaló gyűjteményben világhírű régészeti leletek, a magyar történelem és a művelődéstörténet felbecsülhetetlen értékű kincsei találhatók.

A Petőfi-emlékéhez kapcsolódó kiállítás:

Magyarország története II. rész. 1703–1990-ig.

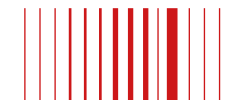
A kiállítás elérhetősége: folyamatos az intézmény nyitvatartása szerint

A kiállítás honlapja: <https://mnm.hu/hu/kiallitasok/permanent/magyarorszag-tortenete-ii-resz>

A kiállítás akadálymentessége: részben akadálymentes

Ajánlott korosztály: 1–12. évfolyam

A Magyar Nemzeti Múzeum állandó történeti kiállításának jelentős része a 19. század történetét mutatja be. A reformkor politikai eseményeihez kapcsolódó dokumentumok mellett a legjelentősebb személyiségek – pl. Széchényi István, József nádor – tárgyi emlékei, fest-

ményei adnak hű képet a 19. század első feléről. Nyomon követhetjük a korszak modernizációs törekvéseit, középpontban a reformkor jelképévé vált Lánchíd építésével, és a reformországgyűlések tevékenységét. Választ kaphatunk arra, hogy miért szerepel Petőfi Sándor Barabás híres festményén. Az 1848-as forradalom egyik legfontosabb vívmányára, a sajtószabadságra utal a nyomdaprés, a felette elhelyezett *12 pont*, megcsodálhatjuk Petőfi kokárdáját, amelyet felesége Szendrey Júlia készített számára. A politikai törekvések nyomán megalakult első felelős magyar kormány tagjait idézik a kiállított képek és miniszteri bársonyszékek. Átfogó képet kaphatunk a korabeli művelődésről is: az oktatás, az újkori tudományok magyar eredményei, a nemzeti kultúrát képviselő intézmények és jeles személyiségek múzeumi emlékei sorakoznak a kiállításban. Bemutatásra kerül a 18. századi

iskolaügy, a felvilágosodás irodalmi alakjainak művei, a nyelvújítási mozgalom története, a Magyar Tudományos Akadémia létrejötte. A színjátszás és a zenei élet nagyjainak portréi utalnak a vándorszínészek és az első magyar állandó színházak működésére. A múzeum első szerzeményeiből készült válogatás jelzi az első magyar közgyűjtemény, a Magyar Nemzeti Múzeum megalapítását.

Választható programok, foglalkozások:

9.2.1. Hadba hívó – A forradalom és szabadságharc – Múzeumi óra

- Ajánlott korosztály: 1–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen
- A program/foglalkozás időtartama: 60 perc
- A program/foglalkozás ára: 1500 Ft/fő

A múzeumi óra során a Nemzeti Múzeum kiállításán keresztül, a diákokat aktívan bevonva, interaktívan ismerjük meg a forradalom és szabadságharc napjait. Milyen okok vezettek a forradalmi eszmék megszületéséhez? Kik azok a márciusi ifjak, és milyen szerepük volt március 15-én? Petőfi valóban elszavalta a Nemzeti Múzeum előtt híres versét, a *Nemzeti Dalt*? Miért torkolt a forradalom szabadságharcba? Ismerjük meg együtt 1848/49 esemé-

nyeit a forradalom egyik emblematikus helyszínén és kövessük nyomon Petőfi Sándor útját 1848. március 15. reggelétől a Segesvári csatáig.

9.2.2. Petőfi nyomán – Tárlatvezetés diákoknak

- Ajánlott korosztály: 5–12 évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen
- A program/foglalkozás időtartama: 60 perc
- A program/foglalkozás ára: 1500 Ft/fő

A diákoknak szóló tárlatvezetés során a Nemzeti Múzeum állandó kiállításán keresztül ismerkedünk a reformkor és az 1848–49-es forradalom és szabadságharc történetével. Milyen volt a reformkori társadalom? Milyen szabályok szerint éltek a kor emberei? Milyen lehetőségei voltak egy mészárosmester fiának, hogyan boldogul ebben a miliőben Petőfi Sándor? A tárlatvezetés során hasonló kérdésekre keressük a választ. Kövessük együtt Petőfi Sándor életét a vándorszínészi évektől egészen a segesvári csatáig.

9.2.3. Reformkori forgatag – Petőfi arcai. Élő múzeum program

- Ajánlott korosztály: 6–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: max. 30 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen
- A program/foglalkozás időtartama: 60 perc
- A program/foglalkozás ára: 2500 Ft/fő

A diákoknak szóló élő múzeum program során a Nemzeti Múzeum állandó kiállításán keresztül ismerkedünk meg reformkor pezsgő társadalmi életével. De vajon hol találjuk ebben a forgatagban Petőfi Sándort? Hogyan láthatták őt kortársai? Milyen lehetett Petőfi vándorszínészként? Milyen lehetett közös élete Szendrey Júliával? Milyen személyiség kellett ahhoz, hogy egy forradalom vezetője lehessen?

Ezekről és még sok más érdekességről mesélnek a vitrinek mögül, a múltból előbukkanó szereplők. Ismerd meg Petőfi arcait egy cseléd lány, a forradalmi ifjúság vagy éppen egy ifjú leány szemszögéből.

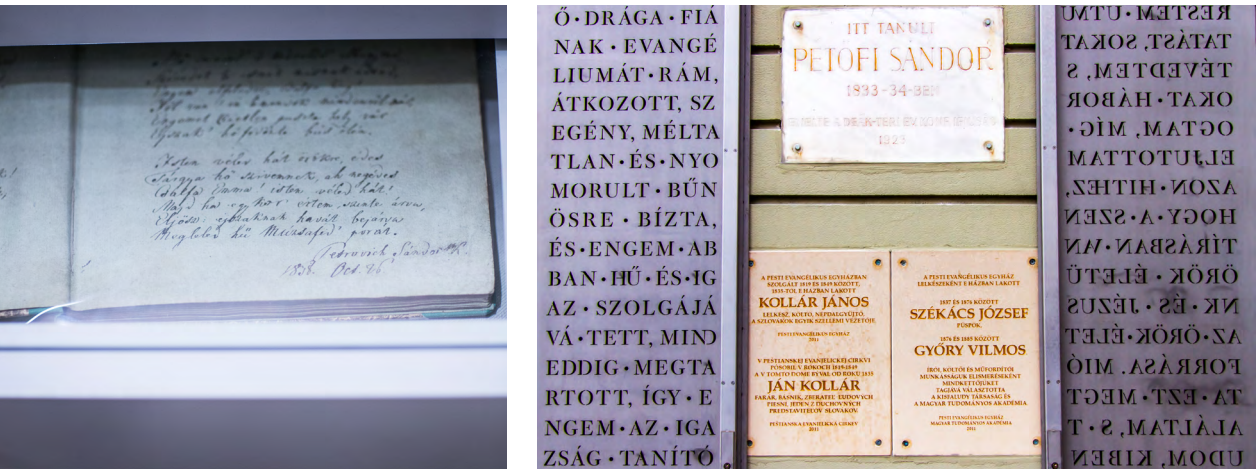

9.3. Evangélikus Országos Gyűjtemény

cím: 1054 Budapest, Deák tér 4.
honlap: www.evangelikusmuzeum.hu
nyitvatartás: keddtől vasárnapig: 10:00–18:00
kapcsolattartó: Borókay Zsófia; eom.lalogatas@lutheran.hu; +36 20 824 3864

Az Evangélikus Országos Múzeum feladata, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel a lehető leghatékonyabb módon bemutassa a Kárpát-medence ágostai hitvallású magyar, német és szlovák ajkú lakosságának szerepét a magyar kultúrában és az evangélium terjesztésében. Ugyanakkor kiemelt célja, hogy megszólítsa a mai kor emberét is, és kulturális programjain keresztül hitet tegyen az élő evangéliumról.

A múzeum első állandó kiállítása 1979-ben nyílt, az evangélikusságnak a kultúrában betöltött szerepét méltatta. A 21. század más megközelítési módot kíván. Az evangélikusság kapcsolatát a mindenkori hatalommal, az egyházi élet színtereit, a családi vallásosság lehetőségeit egyszerre tárgyközpontú installációkban és egyedi, digitális és taktilis interaktivitásban közelíti meg. Izgalmas tárgyak és új narratíva, letisztult tér és az egyházzene harmóniája, kalandozás térben és időben várja a látogatókat. Ismerjék meg azt a nem népes, nem gazdag, de befogadó, kultúráközvetítő és toleráns keresztyén egyházat, akik ma Luther örökösei a Kárpát-medencében.

A Petőfi-émlékévhez kapcsolódó kiállítás:

„A mi Sándorunk” – Petőfi az evangélikus iskolák útvesztőjében

A kiállítás elérhetősége: 2022. november 30. – 2023. június 11.
A kiállítás honlapja: www.evangelikusmuzeum.hu
A kiállítás akadálymentessége: akadálymentes
Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam

Petőfi és az evangélikus egyház kapcsolata mindenekelőtt a családi háttér és iskolai kapcsán ragadható meg. Az Evangélikus Országos Gyűjtemény olyan fontos, eredeti és egyedi tárgyakat, dokumentumokat őriz, amelyek Petőfi tanulóéveinek, családi viszonyainak megismeréséhez alapvető fontosságúak.

Egyházi és iskolai dokumentumok mellett kiemelten fontos, hogy Petőfi mindkét „első versét” gyűjteményünkben találhatjuk: Aszódon írt búcsúverse tanára, Koren Pál leírásában maradt meg, első, saját kézírásban ismert költeményét pedig a selmeci líceum érdemkönyvébe jegyezte le. A kiállítás hat részre tagolódik azon hat helyszín alapján, ahol Petőfi született, illetve evangélikus iskolába járt: Kiskőrös, Kecskemét, Sárszentlőrinc, Pest, Aszód, valamint Selmecbánya. A kiállítás hitelességét erősíti, hogy múzeumunk abban az épületben található, ami Petőfi idején a pesti gimnáziumnak adott otthont.

Választható programok, foglalkozások:

9.3.1. „A mi Sándorunk” - múzeumpedagógiai foglalkozás és történelmi séta „Mit látott Petőfi a Deák téren?” címmel

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 35 fő csoportbontással
Vállalnak-e speciális igényű gyermekeket: igen, előzetes egyeztetés alapján
A program/foglalkozás időtartama: 2x45 perc
A program/foglalkozás ára: 1800 Ft/fő (foglalkozás és séta, valamint a feldolgozást segítő foglalkoztató füzet, illetve kvízzjáték korosztály függvényében)

A kiállítótér méretét tekintve a foglalkozások 15 fővel ideálisak, ezért az osztályt két csoportra bontjuk; míg az egyik csoport a kiállításban megvalósuló foglalkozáson vesz részt, a másik csoportot vezetett séta várja a Deák téren.

A múzeumpedagógiai foglalkozás a kiállítás tematikáját követi; mind a hat helyszínhez kapcsolódik egy-egy múzeumpedagógiai feladat. A kiállítótérbe hat iskolapad kerül elhelyezésre az egyes helyszíneknek megfelelően, amelyekbe beülve végezhetők el a feladatok. A játékok egy 19. század eleji diák életét, valamint Petőfi iskolás éveit, első verseit hozzák közel a látogatókhoz. A feladatok teljesítését egy korabeli leckekönyv másolata igazolja majd.

A történelmi séta a Deák téren álló történelmi emlékhelyet az ún. „Insula Lutherana”-t járja körbe. A 45 perces sétán számos mozgásos és játékos feladaton keresztül ismerkedünk meg Pest első evangélikus templomával és a reformkori eseményekkel. Felfedezőutat tesszünk, nyomokat keresünk, és utánajárunk, mit mondanak Petőfiről a városi legendák s vajon mi az igazság. Beleképzeltük magunkat a reformkori pesti polgárság mindennapjaiba és döntési helyzetek elé állunk. Szembesülünk a víz pusztító erejével és a menekültek sokaságával, amit a jeges Duna áradása okozott. Végigéljük az 1848–49-es szabadságharc Deák téren zajló eseményeit és megtudjuk, milyen végzetes következménye lehet annak, ha egy édesapa a fiát ért találat miatt első felindulásból rövid cikket ír.

9.3.2. „A mi Sándorunk” – múzeumpedagógiai foglalkozás és „Líceumi lelécelés” – szabadulószo

Ajánlott korosztály: 2–12. évfolyam
Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 35 fő csoportbontással
Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen, előzetes egyeztetés alapján
A program/foglalkozás időtartama: 2x45 perc
A program/foglalkozás ára: 1800 Ft/fő (foglalkozás és szabadulószo, valamint a feldolgozást segítő foglalkoztató füzet, illetve kvízzjáték korosztály függvényében)

A kiállítótér méretét tekintve a foglalkozások 15 fővel ideálisak, ezért az osztályt két csoportra bontjuk; míg az egyik csoport a kiállításban megvalósuló foglalkozáson vesz részt, a másik csoportot egy szabadulószo várja.

A múzeumpedagógiai foglalkozás a kiállítás tematikáját követi; mind a hat helyszínhez kapcsolódik egy-egy múzeumpedagógiai feladat. A kiállítótérbe hat iskolapad kerül elhelyezésre az egyes helyszíneknek megfelelően, amelyekbe beülve végezhetők el a feladatok. A játékok egy 19. század eleji diák életét, valamint Petőfi iskolás éveit, első verseit hozzák közel a látogatókhoz. A feladatok teljesítését egy korabeli leckekönyv másolata igazolja majd.

A szabadulószo Petőfi Sándor evangélikus iskolákban eltöltött tanulóéveit mutatja be. A látogatók interaktív feladványokon és rejtvényeken keresztül ismerhetik meg Petőfi iskolai éveit és viharos kamaszkorát. A „storytelling” műfaján alapuló játék azon iskolák történetéhez, valamint Petőfi-kultuszához és tárgyi emlékeihez kapcsolódik, ahol a költő diákéveit töltötte. Egy-egy próbatétel a kamasz Petőfi életében történő egy-egy fordulathoz felel meg. A feladványok 45 percen belüli helyes megfejtésével lehet sikeres a szabadulás, azaz a „Líceumi lelécelés”. A játék körbejárja a napjaink kamasz- és serdülő korosztályát is foglalkoztató kérdéseket. A gondolatébresztésen keresztül a költő élete példaképként is szolgálhat a fiatalok számára. A játék a Petőfi-életrajz megismerését, illetve a költővel történő érzelmi azonosulást szolgálja. Az élményalapú tanuláson keresztül hatékonyabbá teszi a tudásátadást, miközben szervesen kapcsolódik az iskolai tananyaghoz.

9.4. Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet – Bajor Gizi Színészmúzeum

cím: 1124 Budapest, Stromfeld Aurél u. 16.
honlap: <https://oszmi.hu/>
nyitvatartás: szerdától vasárnapig: 14:00–18:00, de a hivatalos nyitvatartástól eltérően gyermekcsoportokat hétfőtől péntekig: 9:00–16:00 között fogadnak
kapcsolattartó: Gerecs Katalin múzeumpedagógus; +36 30 144 3368

A magyar színművészet hagyományainak felkutatására és tudományos feldolgozására 1952 novemberében alapították meg az Országos Színháztörténeti Múzeumot. A múzeum egyedüli közgyűjteményként kezdte el gyűjteni, és egyedülként gyűjti ma is a magyar színháztörténet tárgyi emlékeit. Az akkori elnevezése szerinti Bajor Gizi Emlékmúzeumot 1953-ban csatolták az Országos Színháztörténeti Múzeum szervezetéhez. A Bajor Gizi Színészmúzeum 1952. február 12-én nyílt meg a Nemzeti Színház örökös tagja halálának egyéves évfordulóján, Gobbi Hilda kezdeményezésére, a színésznő egykori villájában.

Az eredetileg földszintes neobarokk házat Beyer Rudolf, Bajor Gizi fivére vásárolta meg 1928-ban, a művésznő alakíttatta át nagystílú villává Országh Béla építész-mérnök terve alapján. Bajor Gizi 1933 elején költözött ide, harmadik férjével, Germán Tibor fül- és gégeorvossal. Bajor Giziék otthona csakhamar a budapesti művészvilág kedvelt találkozóhelyévé vált, a színésznő szalonja nyitva állt a kor népszerű írói és színészei előtt.

A múzeum az ezredforduló után teljesen átalakult: 2002-ben az emeleten, majd 2010-ben a földszinten nyílt új tárlat: a „Szép ház, nagy park közepén...” című állandó kiállítás a ház egykori tulajdonosának, Bajor Gizinek és a múzeumot alapító Gobbi Hildának állít emléket. Itt tekinthetők meg a színháztörténeti múzeum gyűjteményéből összeállított időszakos tárlatok is, melyek jeles színházi eseményekről emlékeznek meg, kiemelkedő színészszemélyiségek pályafutását mutatják be. Az emeleten a *Kulisszák között* című állandó kiállítás a színházi alkotófolyamatot bemutatva vezeti végig a látogatót a magyar színháztörténet kiemelkedő pillanatain, idézi fel a színházművészet felejthetetlen alkotóit.

A Petőfi-émlékéhez kapcsolódó kiállítás:

Magyar nyelvű színjátszás Petőfi Sándor korában, 1823–1849

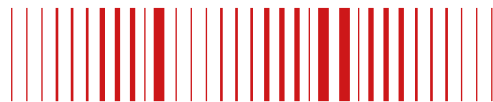
A kiállítás elérhetősége: 2023. január 6-tól

A kiállítás honlapja: <https://oszmi.hu/>

A kiállítás akadálymentessége: nem akadálymentes

Ajánlott korosztály: 1–12. évfolyam

Petőfi Sándor élete során több színházi szerepben kipróbálta magát: volt házi statiszta, színlapkihordó és mindenek a Pesti Magyar Színházban, karakterszínész, kardalos különböző vándortársulatokban, fellépett barátja, Egressy Gábor színész jutalomjátékán a már Nemzeti Színházra átnevezett pesti teátrumban, fordított és írt drámát, szavalta saját versei. A költő életeseményeire alapozva bemutatjuk a magyar színjátszás 19. század első

felére jellemző struktúráját, a reformkor politikai célkitűzéseit segítő kezdeményezéseit, a színjátéktípusokat, szerepköröket, a játszóhelyeket, a társulatok szcenikai lehetőségeit, az ekkor használt gesztusnyelvet, a színészek társadalmi megítélését.

Mindehhez Petőfi verseit is felhasználjuk. A tárgyalt kort Petőfi rövid életidejének megfelelően jelöltük ki. Így megidézzük az 1823–1849 között már működő kőszínházakat, felvillantva az előzményeket is. A társadalmi pártolás hiánya miatt a vándorszínészet léte történelmi szükségszerűség ekkor Magyarországon. A városokban nem éltek magyar polgárok, így a színészek hiába kísérleteztek ott az előadásokkal. Arra kényszerültek – elsősorban a nemesség pártfogására számítva – hogy a lakóhelyén, az ország- vagy megyegyűléseken és a vásárokon keressék fel a közönséget. Sok kis társulat egyik helyről a másikra vándorolt, s nyomorúságos körülmények között tartották előadásaikat. S az előadások színvonala nem volt túlságosan magas.

Választható programok, foglalkozások:

9.4.1. „Statiszta voltam a Pesti Magyar Színháznál” (Petőfi és a Nemzeti Színház)

Ajánlott korosztály: 5–8 évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 2 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 1200 Ft/fő

A múzeumpedagógia foglalkozás vezérgondolatát Petőfi Sándor és a Pesti Magyar Színház (1840-től Nemzeti Színház) kapcsolata adja. A költő 1839-ben itt kezdi házi statisztaként színházi pályáját, és 1844. október 12-én itt lép fel utoljára Szigligeti Ede: *A szökött katona* című darabjában.

A foglalkozás során képzeletbeli utazást teszünk a korabeli Pesten, és megismerjük a várost és lakóit. A következő kérdésekre keressük a választ: Kik jártak színházba? Milyen előadásokat néztek az emberek? Hogyan működött a gyakorlatban a Pesti Magyar Színház? Kik voltak a korszak híres színészei, színésznői?

A diákok csoportmunkában dolgozzák fel az egyes témaköröket: (pl. a korabeli Pest, a Nemzeti Színház születése, a színház működése, szabályzatai, a kőszínház társulata és műsora, Petőfi Sándor színházi pályája). Az egyes témákhoz előre összeállított forrásanyagot kapnak, mely alapján minden csoport elkészíti saját témája „tablóját”. A kreatív alkotófolyamat során a diákok akár modern megoldásokkal is élhetnek: születhet pl. blogbejegyzés egy utazó honlapján, vagy Petőfi színházi karrierjét egy állásinterjú formájában is feldolgozhatják.

A foglalkozás célja, hogy a diákok megismerjék a Nemzeti Színház megalakulásának körülményeit, szerepét Pest kulturális életében. Szeretnénk, ha betekintést nyernének a színház működésébe, ha világossá válna számukra, milyen szerepet töltött be a nemzet és Petőfi Sándor életében és színészi karrierjében a Nemzeti Színház.

9.4.2. Megjöttek a színészek! (Interaktív vándorszínész-társasjáték)

- Ajánlott korosztály: 8–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 2 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 30 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen
- A program/foglalkozás időtartama: 90 perc
- A program/foglalkozás ára: 1200 Ft/fő

A múzeumpedagógia foglalkozás a középiskolás korosztállyal ismerteti meg a Petőfi korában híres vándorszínészek életét. A kerettörténet szerint a nehéz körülmények között élő vándorszínész csapat lehetőséget kap arra, hogy egy kőszínház állandó társulatához csatlakozzon, mely biztos megélhetést nyújt a színészek, színésznők számára.

A diákok a játék időtartamára a korabeli színvilág valós személyeinek bőrébe bújnak. A játékosok rövid összefoglaló szöveg alapján megalkotják saját színész karakterüket, melyet a saját képükre formálhatnak. Majd társulatot alakítanak és vezetőt választanak, aki képviseli őket a játék során. A csapatoknak különféle kihívásokkal kell szembenéznük. Döntéseket kell hozniuk, hogy kiválaszthassák azokat a segítő tényezőket, melyeket az előadásuk létrehozásához szükséges. Az így megszerzett előnyök segítséget jelentenek majd a színi jelenet létrehozásában. A társulatok rövid felkészülés után próbát tehetnek, vajon elég jó az előadásuk ahhoz, hogy bekerüljenek a kőszínház társulatába. Hogyan fogadja a közönség az előadást? Milyen kritika jelenik meg róluk a lapokban?

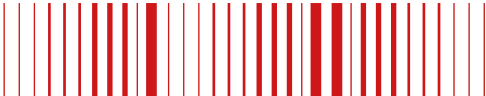
A diákok megismerkednek a korszakban íródott színdarabokkal, a korabeli játéktípussal és gesztusrenddel. Képet kapnak a vándortársulatok működéséről, nehézségekkel teli mindennapjaikról. A foglalkozás célja, hogy az egyéni művészsorsokon keresztül emberközelivé tegyük a témát, és megtaláljuk azokat a pontokat, melyek összekötik a kétszáz évvel ezelőtti történeteket a mai világunkkal.

9.5. Magyar Nemzeti Galéria

- cím: 1014 Budapest, Szent György tér 2.
- honlap: www.mng.hu
- nyitvatartás: kedd–vasárnap: 10:00–18:00
- kapcsolattartó: muzeumpedagogia@mng.hu

A Magyar Nemzeti Galéria a magyarországi képzőművészet kialakulásának és fejlődésének folyamatát dokumentáló és bemutató legnagyobb közgyűjtemény. Gyűjtőköre az államalapítástól napjainkig, a legkorábbi magyarországi emlékektől a kortárs művészetig terjed. A gyűjtemény jelenleg 110 000 műtárgyat foglal magában, kiemelkedő darabjait a közönség az állandó kiállításokon láthatja, az egyes alkotók életművének gazdagabb bemutatására pedig a múzeum időszaki kiállításai adnak lehetőséget.

A Galéria jelenleg nyolc állandó kiállítási egységben kínál betekintést a képzőművészetbe, a gótikától a kortárs művészetig.

9.5.1. Szekérháton

- Ajánlott korosztály: 5–8. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: max. 32 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen
- A program/foglalkozás időtartama: 60 perc
- A program/foglalkozás ára: 2000 Ft/fő (foglalkozás és belépőjegy)

A foglalkozáson megelevenítjük Petőfi Sándor hőn szeretett alföldi tájait a 19. századi magyar tájképfestészet remekműveivel. Belesünk a paraszti élet hétköznapijaiba, a falvak és a tanyák világába, annak idilli és komor oldalával is megismerkedve, majd négyökrös szekérünkkel a történelemünk sorsfordító és forradalmi eseményeihez is elutazunk.

9.5.2. Versek mentén

- Ajánlott korosztály: 9–12. évfolyam
- Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 1 csoport
- Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: max. 32 fő
- Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen
- A program/foglalkozás időtartama: 60 perc
- A program/foglalkozás ára: 2000 Ft/fő (foglalkozás és belépőjegy)

A foglalkozáson Petőfi Sándor versei mentén ismerkedünk a 19. századi magyar képzőművészet remekműveivel. Az Alföld végtelen rónáiról indulva szerelmi, majd forradalmi lázban égünk, szeptember végén nászútra utazunk, márciusban forradalomba csöppenünk. A magyar történelemben akárcsak a cenzúra idején, úgy mi is a sorok között olvasunk és megfejtjük a képek rejtett üzeneteit.

9.6. Fiumei Úti Sírkert

- cím: 1086 Budapest, Fiumei út 16–18.
- honlap: <http://fiumeiutisirkert.nori.gov.hu/>
- nyitvatartás: január–február: 7:30–17:00, március: 7:00–17:30, április: 7:00–19:00, május–július: 7:00–20:00, augusztus: 7:00–19:00, szeptember: 7:00–18:00, október: 7:00–17:00, november–december: 7:30–17:00
- kapcsolattartó: Szabó Viktor osztályvezető; +36 70 663 4689; viktor.szabo@nori.gov.hu

A Nemzeti Örökség Intézete 2016 óta gondozza a Fiumei úti sírkertet, amely több mint tette: Magyarország egyik legnagyobb szoborparkja, 56 hektáros, arborétumnak is beillő zöldfelületén 10 fajta fát számláló fasoraival és 110 különböző madárfajjal.

A sírkert a 19. század közepén Pest köztemetőjeként nyílt meg, majd a század végére Magyarország legrangosabb kegyeleti helyévé vált. Itt áll többek között Batthyány Lajos, Deák Ferenc és Kossuth Lajos mauzóleuma, ez utóbbi Magyarország legnagyobb síremléke. Itt nyugszik Munkácsy Mihály, Ady Endre, Móricz Zsigmond, Csontváry Kosztka Tivadar, József Attila, Blaha Lujza, Jászai Mari, Jancsó Miklós, Kertész Imre és Makk Károly, így a sírkert a magyar kultúra megkerülhetetlen „zarándokhelye” is. A kiemelkedő személyiségek sírhelyei közül több mint másfélezer védett. A síremlékek jelentős része fontos művészeti emlék, híres szobrászok alkotása.

Az 1849-ben Pest köztemetőjeként megnyílt Fiumei úti sírkert a modernkori Magyarország szabadtéri történelemlékönyve, ahol a dualizmus, a nemzetépítés, a kommunizmus,

az 1848–49-es és az 1956-os forradalom és szabadságharc, valamint a demokratikus többpártrendszer lenyomataival is találkozhatunk.

A látogatók mintegy 40 tematikus séta és program közül választhatnak, a sírkert egyéni felfedezését pedig a FiumeiGuide mobilapplikáció segíti. Rendhagyó történelemórák, koncertek, színházi produkciók, felfedező és kincskereső játékok is várják az érdeklődőket.

Választható programok, foglalkozások:

9.6.1. Petőfi és kortársai séta a Fiumei úti sírkertben

Ajánlott korosztály: 7–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 4 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 35 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 1100 Ft/fő (emlékezetpedagógiai foglalkozás díja)

A budapesti Fiumei úti sírkertben számos olyan személy sírja található, akik személyes kapcsolatban álltak Petőfi Sándorral. Itt nyugszik a családja (édesapja, édesanyja, testvére, felesége és fia), a márciusi ifjak közül Degré Alajos, Irányi Dániel, Jókai Mór, Pálffy Albert, Telepy Károly, Vajda János. A költő barátai, pályatársai közül itt kapott végső nyughelyet többek között Arany János, Bajza József, Egressy Béni, Egressy Gábor, Erkel Ferenc, Orlai-Petrich Soma, Vachott Sándor és Vörösmarty Mihály. Az idegenvezetéssel egybekötött séta során egyrészt azt mutatjuk be, hogy ezek a személyek milyen kapcsolatban álltak a költővel, illetve milyen hatással voltak Petőfi életére, pályájára, másrészt az ő alakjaikon keresztül igyekszünk egy átfogó képet adni arról a reformkori Magyarországról, amelyben a költő élt és alkotott. A program során humoros és drámai történetek segítségével kívánjuk a diákok számára élményszerűvé tenni ezt a rendhagyó történelem- és irodalomórát, melyet kiegészítenek a séta során alkalmazott audiovizuális eszközök. Ez utóbbiak segítségével korabeli képeket mutatunk be, verseket, zenei betéteket játszunk le a hallgatóságnak, ezzel még változatosabbá téve a program menetét.

9.6.2. 1848–49 emlékezete séta a Fiumei úti sírkertben

Ajánlott korosztály: 7–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 4 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak fogadni: 35 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 1100 Ft/fő (emlékezetpedagógiai foglalkozás díja)

Mintegy 170 éves múltjával a budapesti Fiumei úti sírkert (régén Kerepesi úti temető) mára Magyarország egyik legkiemelkedőbb történelmi temetőjévé vált. A sírkert a 19. század közepén Pest köztemetőjeként nyílt meg, majd a század végére Magyarország legrangsabb kegyeleti helyévé vált. Itt áll többek között Batthyány Lajos, Deák Ferenc és Kossuth Lajos mauzóleuma, de a temető nemzetünk nagyjainak emlékezete mellett az 1849 óta egymást váltó történelmi korszakok lenyomatát is őrzi. Batthyány Lajos, Kossuth Lajos, Klapka György, Görgey Artúr és a Petőfi család síremléke közelében a szabadságharc katonái találtak végső nyugalmat. Magyarokról és németekről, férfiakról és nőkről, Buda várát ostromló vagy azt védő, harctéren elesett, vagy a szabadságharc leverését követő megtorlásoknak áldozatul esett mártírokról, az aktuális hatalom által hőskönek, esetleg árulóknak tartott személyiségekről szól a séta, melynek során a nagy mauzóleumokat belülről is megtekintjük. Az idegenvezetéssel egybekötött séta során audiovizuális eszközök is alkalmazásra kerülnek. Ez utóbbiak segítségével korabeli képeket mutatunk be, zenei betéteket játszunk le a hallgatóságnak, ezzel még változatosabbá téve a program menetét.

9.6.3. Saját kisfilm készítése a Fiumei úti sírkertben

Ajánlott korosztály: 7–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 4 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak foglalkoztatni: 35 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 1100 Ft/fő (emlékezetpedagógiai foglalkozás díja)

A NÖRI és szakmai partnerei által kidolgozott *Nemzeti Emlékhely Élménypedagógiai Feldolgozás* program alapján a Fiumei úti sírkert élményalapú és mélység elvű feldolgozására készített típusfeladatoként egy saját kisfilm készítése az emlékhelyről. A Petőfihez, a 48-asokhoz illetve a reformkorhoz köthető helyszínek megtekintésekor, akár a teljes látogatásról kisfilm részleteket kell felvenni, amelyeket a látogatás után tudnak összevágni, esetleg szükséges animációval ellátni, majd bemutatni. Ez alapvetően “leíró/dokumentáló” jellegű, persze alapvető elvárás lehet, hogy legyen érdekes. Tematikája szűkíthető előzetesen kiválasztott elemek alapján is. Fontos a narráció készítése. Esetleg zenei aláfestéssel, illetve feliratokkal való ellátása is lehetséges.

9.6.4. Csoportos „szoborkeresés” a Fiumei úti sírkertben

Ajánlott korosztály: 7–12. évfolyam

Egyszerre hány csoportot tudnak fogadni: 4 csoport

Egy csoportban hány főt tudnak foglalkoztatni: 35 fő

Vállalnak-e speciális igényű gyermeket: igen

A program/foglalkozás időtartama: 90 perc

A program/foglalkozás ára: 1100 Ft/fő (emlékezetpedagógiai foglalkozás díja)

A NÖRI és szakmai partnerei által kidolgozott *Nemzeti Emlékhely Élménypedagógiai Feldolgozás* program alapján a Fiumei úti sírkert élményalapú és mélységelvű feldolgozására készített típusfeladatoként csoportos szoborkereséssel fedezik fel a Fiumei úti sírkert Petőfi és baráti köréhez tartozó helyszíneit. Az emlékhelyen egy feladatlap alapján, csoportosan kell megtalálni bizonyos nevezetesebb szobrokat, helyszíneket. A lényeg, hogy a diákok önállóan járják be, derítsék föl ezáltal a Fiumei úti sírkert legfontosabb Petőfi-hez, az 1848-asokhoz illetve a reformkorhoz köthető pontjait, így automatikusan maguktól megszerzik a legfontosabb ismereteket. Ez alapvetően a Fiumei úti sírkert térképe alapján történik, azon bejelölve az egyes helyeket, ahol bizonyos információkat kell megszerezni. A csapatok egymással versenyezhetnek, ki csinálja meg gyorsabban.

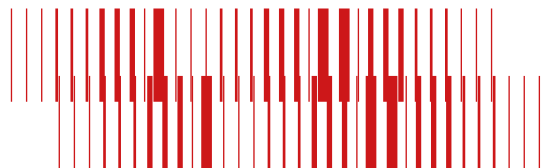
Tájékoztató a díjmentes vasúti utazás igénybevételének feltételeiről

Az országos múzeumok, valamint egyes nemzeti emlékhelyek és műemlékek látogatásáról szóló 1502/2017. (VIII. 11.) Korm. határozat lehetőséget biztosít arra, hogy a diákcsoportok díjmentes vasúti utazás igénybevételével látogathassanak meg számos kulturális örökségi helyszínt és múzeumot, köztük a Petőfi-utak alábbi helyszíneit:

- Dobó István Vármúzeum (Egri vár), Eger
- Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei (Pápai Református Kollégium és Ótemplom), Pápa
- Evangélikus Országos Gyűjtemény (Insula Lutherana), Budapest
- Fiumei Úti Sírkert, Budapest
- Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest
- Magyar Nemzeti Múzeum – Kubinyi Ferenc Múzeum, Szécsény
- Magyar Nemzeti Múzeum Palóc Múzeuma, Balassagyarmat
- Monostori Erőd, Komárom
- Petőfi Emlékmúzeum és Szülőház, Kiskőrös
- Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest
- Petőfi Irodalmi Múzeum – A Magyar Nyelv Múzeuma, Széphalom
- Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre
- Szépművészeti Múzeum – Zichy Mihály Emlékház, Zala

Az ingyenes vasúti utazás igénybevételének menete:

- Javasoljuk, hogy az iskola minél hamarabb vegye fel a kapcsolatot a választott intézménnyel a látogatás pontos időpontjának egyeztetése érdekében.
- Az intézmény honlapjáról töltsse le, majd kitöltve küldje vissza a fogadónyilatkozatot, melyben szándékát fejezik ki arra vonatkozóan, hogy díjmentes vasúti utazás igénybevételével egy diákcsoport meglátogatja az adott intézményt. A fogadónyilatkozat csak tanítási és szombati napokra szólhat (iskolai szünetben ez a kedvezmény nem érvényesíthető), de a nyilatkozaton szereplő napot megelőzően az utazás megkezdhető, és a nyilatkozaton szereplő dátumot követően befejezhető (például:

ha a fogadónylatkozat péntekre szól, akkor az utazás megkezdhető csütörtökön és befejezhető szombaton).

- A díjmentes utazást az iskola igényelheti a MÁV-START Zrt. területileg illetékes szolgáltatásértékesítőinél (A szolgáltatásértékesítők elérhetőségei a www.mavcsoport.hu honlapon megtalálhatók.) Az igényléshez be kell nyújtani a „Bejelentés csoportos utazás elszámolásához” nevű nyomtatványt legalább 7 nappal az utazás megkezdése előtt. Ehhez a bejelentéshez kell csatolni a fogadónylatkozatot, és a diákok névsorát, illetve diákigazolvány számát. Fontos, hogy a visszaútra a menetjegy csak akkor érvényes, ha azt a látogatás helyszínén lebélyegezték.
- A díjmentes utazás a 2. kocsiosztályon érvényes és minden 10. diák után egy kísérő utazhat díjmentesen.
- A csoport az iskola székhelyének vasútállomásától a fogadónylatkozatot kibocsátó múzeum helyének vasútállomásáig és vissza jogosult a díjmentes utazásra. Amennyiben a múzeum vagy a tanintézet székhelyén nincs vasútállomás, a hozzá legközelebb eső vasútállomásra, illetve vasútállomásról megváltható a díjmentes menetjegy.

PETŐFI[®]

nka
Nemzeti Kulturális Alap

PETŐFI
IRODALMI
MÚZEUM

Petőfi
Kulturális
Ügynökség

